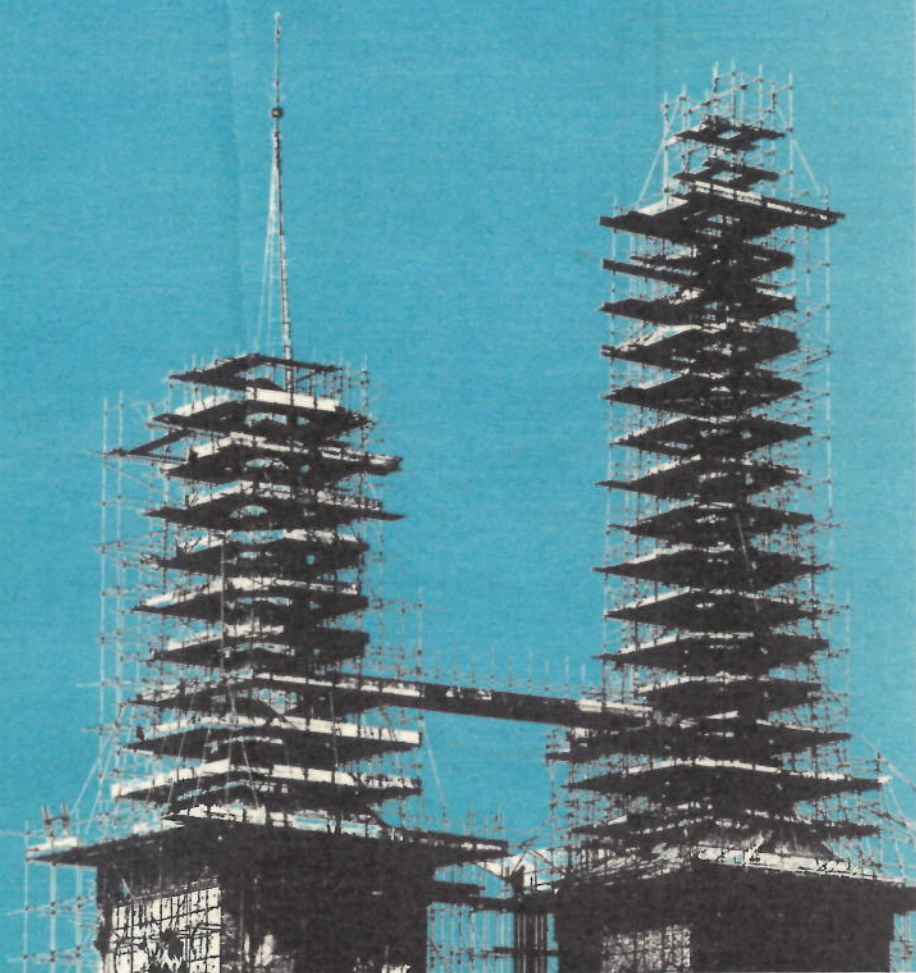

ÅRSSKRIFT
FOR
ROSKILDENSER-SAMFUNDET

NR. 54 • OKTOBER • 1972

roars kilde

ROARS KILDE

ÅRSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET
Nr. 54 - OKTOBER - 1972

Generalforsamlingen

Lørdag den 4. november 1972 afholdes

Kl. 16.30 GENERALFORSAMLING på Katedralskolen, Holbækvej.

Dagsorden:

1. Beretning.
2. Regnskab.
3. Lånesager.
4. Fastsættelse af kontingent for 1973/74.
5. Valg til bestyrelsen.
6. Valg til revisor.
7. Eventuelt.

Kl. 18.00 JUBILAR- og ÅRSFEST på Katedralskolen, Holbækvej.

Der serveres farseret kalkun, ostepanretning, frugtsalat, kaffe og kransekage.
Kuvertpris incl. 1/2 flaske rødvin: 55 kr., der opkræves ved middagen.
Derefter dans, indledt med polonaise.
Kun adgang for medlemmer. Sæt klassekammerater stævne.
Påklædning: Smoking eller mørkt tøj.

Tilmelding senest 30. okt. til assurancefirmaet Henry Carstensens kontor,
Algade 19, Roskilde, mellem kl. 9 og 16.30 alle hverdage undt. lørdag på
telf. (03) 35 33 33.

Til ballet, der begynder kl. ca. 21, er der gratis adgang for alle medlemmer.

NB. Medlemmer blandt jubilarerne, der har modtaget særlig indbydelse, bedes af hensyn til bordplanen tilmelde sig på det fremsendte kort.

Betal venligst kontingentet for 1972/73 straks på vedlagte indbetalingskort. (Se andetsteds i bladet).

Med venlig hilsen
BESTYRELSEN

Noget helt andet end fester - og på en helt anden måde!

Kan I da ikke holde andet end fester?

Og tror I virkeligt, at vi på længere sigt kan blive ved med at interessere os for den slags fester?

Det er også kedeligt altid at skulle sige til familien, at Roskildenser-Samfundet ikke kommer den ved!

Sådan omtrent er det sagt til bestyrelsens medlemmer så ofte, at nu gik den simpelthen ikke længere.

Et særligt nedsat aktivitetsudvalg har overvejet, hvad der kunne gøres.

En ting var ganske sikker: at skulle man foranstalte noget, der kunne vække medlemmernes interesse, måtte det på en eller anden måde adskille sig fra, hvad medlemmerne »ved egen hjælp« kunne arrangere.

Det skulle både ha' noget med Roskilde eller skolen at gøre - og være så interessant, at mange sagde: »Det her vil jeg gerne være med til«.

To arrangementer venter forude

Som de første spæde forsøg har man nu planlagt to arrangementer, nemlig

- 1) et besøg på Risø (Atomenergikommissionens Forsøgsanlæg),
- 2) besøg på Ledreborg Slot (med forevisning inde) og på Historisk-Arkæologisk Forsøgscenter i Lejre.

Hvornår skal det ske?

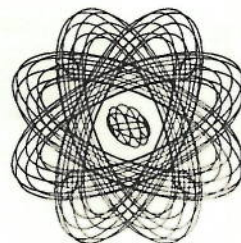
Det er bedst allerede nu at tage lommebogen med kalenderen frem (helst for både 1972 og 1973).

Lørdag den 25. november 1972 kl. 15.00 er bestemt for besøget på Risø.

Søndag den 13. maj 1973 kl. 11.00 indledes besøgene på Ledreborg og i Lejre.

Men lad os se lidt nærmere på hvert af arrangementerne!

Besøget på Risø

Vor formand, der jo er matematiker og ingeniør har betegnet besøget på Risø som en ligning med flere ubekendte.

- 1) Det absolutte maksimum af deltagere, som Risø kan modtage er 120, - selv om man foretrækker 90.
Vi ved derimod ikke, hvor mange af vore medlemmer, der kan og vil deltage i det planlagte besøg.
- 2) Vi ønsker at indlede forsøg med at åbne nogle af vore arrangementer for familjemedlemmer - mand eller kone, - datter eller søn (Risø forlanger dog, at *de unge mennesker skal være over 15 år*).
Men antallet af interesserede er os ubekendt.
- 3) Endelig vil Roskildenser-Samfundet gerne åbne adgang for et begrænset antal elever fra Katedralskolens afgangsklasser for at øge disses kendskab til og interesse for Samfundet.
Men heller ikke her kan vi på forhånd vide noget om tilslutningen.

Her er indtil videre *tre ubekendte*.

Vi reserverer 40 pladser til medlemmer, 40 til pårørende og 40 til elever; men ændringer i denne fordeling kan naturligvis finde sted, afhængig af tilslutningen.

Tilmelding

Som man vil se, er tilmelding derfor nødvendig. Ved fremsendelsen af ROARS KILDE er der vedlagt et svarkort, der bedes udfyldt så omhyggeligt som muligt og sendt til Roskildenser-Samfundet *senest den 15. november 1972*. (Husk endeligt at angive evt. telefonnummer!)

Umiddelbart efter denne dato vil der blive givet meddelelse til dem, der *ikke* kan modtages denne gang. Derfor vil også Samfundets modtagelsesdato for tilmeldingen være bestemmen- de for eventuelle afbud.

Viser interessen sig at være meget stor, vil vi stræbe efter at arrangere et nyt besøg i begyn- delsen af 1973, selv om det i så fald vil kræve en ekstra udsendelse til medlemmerne.

Besøgets forløb

Besøget indledes med en fælles orientering. I hold på 30 personer vil man blive befordret rundt på det store areal i busser, som vi selv sørger for.

(Man må altså efterlade alle privatbiler uden for vagten.)

Roskildenser-Samfundet skal således ved op- givelsen af det samlede deltagerantal sørge for dispositioner vedrørende antallet af kyndige »førere« samt det fornødne antal busser. Selve besøget varer ca. 3 timer.

Efter besøget på Risø

Det er tanken at deltagerne bagefter kører (eller køres i bus) til Katedralskolen, hvor man kan spise sin medbragte mad i kantinen. Her kan serveres øl, sodavand og kaffe til moderate priser.

Det er vort håb, at de fleste vil gøre brug af denne mulighed for et par timers hyggeligt samvær, – eventuelt med kammerater, som man har sat stævne. Men deltagelsen heri er selv- følgelig frivillig. (Bussen kører rundt om jern- banestationen på vejen til skolen).

Hvordan kommer man til Risø?

Vi har allerede fortalt lidt om, hvordan man kommer fra Risø, – men for dem, der ikke kører i privatvogn, vil der være mulighed for bus- transport fra Roskilde. (Busserne holder i Jern- banegade ud for posthuset). *Afgang: Kl. 14.35.*

Hvad koster det?

Befordringen betales med kr. 3,00 (tur/retur) til buschaufførerne. For rundkørselen på Risø, der starter fra vagten ved indkørslen kl. 14.55 prc., skal der af alle deltagere betales kr. 5,00, som bedes betalt ved indgangen til auditoriet.

Besøget på Ledreborg Slot og i Lejre

Her er der i modsætning til Risø-besøget ingen begrænsning i deltagerantallet, – heller ingen aldersgrænser.

Ledreborg Slot

Man samles kl. 11.00 på slotspladsen og vil blive vist rundt af lensgreve Knud Holstein-Ledreborg.

Frokost i Herthadalen

Efter slotsbesøget kan man indtage sin med- bragte frokost på Schweizerhuset i Hertha- dalen.

Nærmere herom vil dog fremkomme senere.

Forsøgscentret

Udflugtens sidste programpunkt er et besøg på Det Historisk-Arkæologiske Forsøgscenter i Lejre, hvor mag. art. Hans-Ole Hansen har lo- vet selv at stå for vort besøg.

Tilmelding

Der vil i god tid inden den 13. maj 1973 blive tilsendt vore medlemmer et tilmeldingskort (i lighed med Risø-kortet).

★

Træf aftale med kammeraterne

Tingene kan selvfølgelig ordne sig selv, – men det er nu så sjældent, at de gør det.

Er der mon ikke et par stykker af de gamle kammerater, som vi gerne ville træffe ved en af disse lejligheder – på en ganske uprætentiøs måde?

Så vil det allerletteste være at ringe til dem og foreslå, at man mødes. Her kan man tale sam- men uden bordtaler og støjende musik til at danne »spærrefiltre«.

Om eksperimenterne skal fortsætte?

Det afhænger alene af os selv.

Viser disse to arrangementer, at der hos med- lemmerne er interesse nok, skal vi love, at vi har stof nok til de næste tre-fire år. Og til den tid har man nok fundet på noget mere!

Vel mødt i november og til maj.

Ny redaktør

Efter at have redigeret ROARS KILDE fra 1954 til og med 1971 trak Carinu Andersen-Rosendal sig sidste år tilbage fra bestyrelsen og fra redaktørposten. Efter generalforsamlingen blev hvervet overdraget til Ernst Willumsen.

Når man på sin reol har en lang række stående af ROARS KILDE og overvejer, hvad alle disse numre har kostet af hovedbrud og arbejde for de skiftende redaktører, var det med ikke ringe betænkelighed, at jeg gik ind til hvervet som redaktør.

Jeg er bestemt også indstillet på ikke at klæbe til redaktørstolen, så min virksomhed kommer i bedste fald til at strække sig over ret få år, – hvis bestyrelsen og medlemmerne giver mig lov!

Hvis jeg havde opfattet ROARS KILDE blot som »meddelelser fra Roskildenser-Samfundet til dets medlemmer«, ville jeg have sagt nej tak til hvervet.

Som mangeårig læser af årsskriftet har jeg oparbejdet en kritisk indstilling overfor ROARS KILDE, som det nu gennem min egen redaktion af skriftet må påhvile mig at retfærdiggøre.

Når man ser bort fra det mindretal af Samfundets medlemmer, der har bopæl i og ved Roskilde, tror jeg, at læserne i almindelighed venter at høre ikke blot noget om Samfundet og Roskilde Katedralskole, men også adskilligt om Roskilde, om byens og egnens udseende og problemer.

Når tanken går tilbage, udgør nemlig skole, by og egn en enhed. Informationer blot fra et af disse områder vil bringe skævhed i relationerne. Derfor vil jeg stille imod at lægge stoffet i ROARS KILDE lidt bredere ud end mine forgængere.

Det er naturligt, at temaet i årgang 1972 må blive udadvendt. Roskilde og Europa – ville vel være lidt prætentivt at kalde det, – men vi vil på et par områder se på forbindelser mellem byen på bakken ved fjorden og det Europa, som vi måske snart vil føle os endnu stærkere knyttet til.

— — —

Med interesse for hvervet vil jeg gå ind til redaktørjobbet, – dommen over min forvaltning vil jeg overlade til læserne.

Ernst Willumsen.

Man slentrer gennem Roskilde

Skitser fra Roskilde

»En by
er ikke blot et sted i rummet,
men et drama i tiden.«

Den Wied'ske sprogform trænger sig på efter adskillige søndagsaftener med »Livets Ondskab«.

Og når det så tilmed drejer sig om noget, »man« foretager sig i Roskilde, er udtrykket vel ganske naturligt.

Men denne slentretur begyndte egentlig for præcis 102 år siden!

I en illustreret rejsehåndbog om »De Danske Øer«, som foreningen Fremtiden dengang udgav, finder man foran hvert nyt geografisk afsnit en superkort beskrivelse af stedet.

For Roskildes vedkommende ser den således ud, – men for at ingen af læserne skal være i tvivl om, hvordan det i dag ser ud, har Roskildes elskværdige og dygtige turistchef, *Jens Mørkegaard*, forsynet skemaet med de tilsvarende oplysninger for året 1972.

	1870	1972
<i>Hoteller</i>	»Prindsen« i Ahlgade (Værelse med Lys 5 Mk, Middag 4 Mk.) »Frederiksstad« p. Hestetorvet (Værelse m. Lys 4 Mk.), <i>Gl. Postgaard</i> desuden flere mindre Hoteller og <i>Restaurationer.</i>	»Prindsen« i Algade (værelse med toilet, bad, tlf. & morgenmad kr. 60,00 – 70,00 – middag kr. 15,50 – 25,00). <i>Hotel-Motel Risø</i> (værelse kr. 55,00 – 75,00). <i>BP-Motellet</i> (værelse kr. 75,00 – 87,00). <i>Turisthotellet</i> (værelse kr. 40,00). Samtlige priser incl. morgenmad, moms og be- tjening. <i>Gl. Postgaard</i> og »Frederiksstad« er forlængst nedlagt. <i>Restaurant »Palæ«</i> (frokost kr. 14,75 middag kr. 16,50).
<i>På Banegaarden</i>	koldt Bord 3 Mk. Middag 3 Mk.	<i>Byparken & Fjordvilla.</i> <i>Banegården</i> (koldt bord kr. 10,50 middag – 1 ret kr. 11,50).
<i>Konditori</i>	i Ahlgade skraaes over for »Prindsen«.	<i>Flere nye cafeteriaer og bodegaer.</i> <i>Konditori »Den gamle Bagergaard«</i> stadig skrås overfor »Prindsen«!!
<i>Bade</i>	kolde ved Havnen, varme paa Syge- og Arbeids- anstalten for 2 Mk.	<i>Roskilde Badet</i> karbad kr. 4,25 svømmebad kr. 3,00
<i>Postkontor og Telegrafstation</i>	paa Banegaarden.	Nu ved siden af banegården.
<i>Jernbane- forbindelse</i>	med Kjøbenhavn 6 G. dagl. med Korsør og melleml. Stationer 4 G. dagl. med Sydbanens Stationer (til Masned Sund) 3 G. dagl.	Mod Kjøbenhavn 60 g. i døgnet » Korsør 37 g. i » » Køge/Næstved 29 g. i » » Holbæk/Kalundborg 28 g. i »
<i>Personpost</i>	til Holbæk 2 G. dagl. til Frederikssund 1 G. dagl.	

Dagvogn til Svanholm og Lyngerup, om Vinteren fra Roskilde 3 G. ugentlig, om Sommeren fra Gershøi dagl. efter Dampbaaden »Adjutantens« Ankomst hertil.

Dampskib til Nykjøbing, anløbende Frederikssund, Jægerspris, Frederiksværk 2 á 3 G. ugenl. Dampbaad. »Adjutanten« til Gershøi og Selsø dagl. i Sommertiden. Direkte Billetter for Bef. pr. Jernbane og Dampskib samt *Omnibus* mellem Banegaarden og Havnen faaes paa Kjøbenhavns Jernbanestation.

18 rutebilruter udgår fra Roskilde.

Alle skibsruter er forlængst indstillet, men veterandamperen s/s »Skjelskør« kan fra 14/5 - 13/8 chartres til rundture på fjorden. Henvendelse til Turistbureauet. »Skjelskør« sejler desuden 2 rundture hver søndag i skolesommerferien.

Beslutningen og udfarten

En aprilaften ved solnedgang. Døren til altanen står på klem - trods aftenens kølighed. Lyden af Frederiksbergs Kirkes klokke, - den der inspirerede Grundtvig til »Kirkeklokke, ej til hovedstæder«, - lyder lidt sprukket, båret af en sydvestlig brise.

Den gamle rejsehåndbog har givet en indskydelse.

Om fjorten dage kan det vist forsvares at rive et blad ud af kalenderen og følge sine tilfældige indskydelser en dags tid.

Hvorfor ikke lade det gælde Roskilde?

Men ikke noget med at køre i bil derned.

Toget må være det rette befordringsmiddel - al den stund at banen mellem København og Roskilde var den første i landet. Alternativet ville dengang have været hest-og-vogn.

Altså møder man en tidlig morgen i maj op på Københavns Hovedbanegård og bestiller ved billetekspeditionen en frem-og-tilbage til Roskilde. Den unge dame kigger lidt forundret.

»Nåh, De mener en dobbeltbillet?«

Turen tager knap en halv time, hvoraf næsten halvdelen af tiden går gennem forstads- og villabebyggelse, isprængt grupper af højhuse, der kan minde om tiloversblevne tandstumper i en ryddet mund.

(Denne beskrivelse er tyvstjålet fra en udenlandsk ven, der benyttede udtrykket, da han betragtede Københavns horisontlinje fra taget af Hotel Europa).

Men man ser da gudskelov også helt naturægte marker, enge og kær fra togets vinduer.

Så dukker fjorden op fremme til højre. Himmelev Kirke, Veddelev-halvøen, kirkegården ret på højre side, - og så glider toget ind på perronen.

Uden for banegården

Hestetorvet forekom engang stort. Det var da man selv var lille.

Dets omkransning af træer og træbommene med ringe i, hvortil hestene kunne tøjres, gjorde måske pladsen endnu større, - særligt når der ingen heste befandt sig på det åbne torv.

Nu forekommer pladsen lille, alt for lille.

Som alle andre steder har bilerne trængt sig ind, så det eneste man virkelig får øje på, når man træder ud fra banegården, er en farvesymfoni i billakker. Og for en ordens skyld har man også anbragt bilerne under torvet, - men dem ser man da ikke.

De lave huse for enden af torvet har måttet vige pladsen for en moderne husrække, hvor beton og glas er de fremherskende elementer.

Det var her nede i den lave antikvitetsforretning, at lille Mellerup med fløjlskasketten krabbede rundt og udgjorde i hvert fald en halv inspiration for Gustav Wiedes »Thummelumsen«, - her vandrede *Emanuel* lyslevende rundt.

- - -

Man drejer om hjørnet til Algade.

Synet er lidt blandet, - men inde til højre ligger da stadig Det adelige Jomfrukloster som en fornem herregård, flyttet midt ind i et bysamfund.

Og udsigten hen til Rådhusets kamtakkede tårn med uret er også et sikkert gensyn lidt længere henne ad gaden.

En by *skal* forny sig. Men det er mærkværdigt, så helhedsindtrykket har bevaret sig - trods nybygningerne.

Man ville ikke et sekund være i tvivl om, hvor man befandt sig.

Tanker på »domkirkebastionen«

Så dirrende og tung stod middagsluften omkring den gamle kirkes murstensflader, og fra en have nærved lindeduften sneg sig herhen igennem smalle gader.

Og fjordens bølger i en salig glitren tilbagesendte solens stærke stråler, så øjet i en smerteblandet sitren gik over grænsen for, hvad lys det tåler.

En døsigthed, der her i middagsstunden al virkelyst og skønhedssans forråder – og lodder dybden, før den rammer bunden, af sindets halvvejs glemte fortidsgader.

Mange fandt allerede i skolen, at digte var en tåbelig opfindelse.

Hvorfor ikke udtrykke en tankegang i almindeligt menneskesprog? Hvorfor dog iklæde sproget rytme og rim?

Der har nu sikkert været mere i det end disse meget enkle betragtninger.

For det første kan digtets form tvinge den, der skriver, til at fortætte sine tanker i et færre antal ord.

For det andet vil den, der hører eller læser digtet, have lettere ved at fastholde det i erindringen.

For det tredje vil ordene deklamatorisk blive tilført noget nyt ved digtets form.

Hvis der blandt læserne stadig skulle være en og anden, der værdsætter Shakespeare, – så svar da på, hvad netop hans skuespil ville være uden hans blankvers.

Her finder vi en særdeles ukompliceret form for ordsammenkædning, der dog er stærk nok til at give ordene både erindringsstyrke og stemning.

Disse tanker dukkede op på den i sin tid så forhadte »bastion«. Man havde anbragt domkirken på en »præsenterbakke« og havde ødelagt den fornemmelse af, at kirken faktisk voksede op af jorden på sin bakkekam.

I dag sidder man ganske lidenskabsløst og læder benene dingle ud over bastionens kant.

Nedenfor ligger Tuttestien og endnu længere ned ad bakken skimtes det gasværk, som man meget hellere skulle have fjernet.

Ovre til højre bag træerne ligger domprovstegården i sin store have. Det var her Weyse var en hyppig gæst, og mange af hans morgen- og aftensange kan meget vel være undfanget her.

Stedet kunne da inspirere til den lyse og klare stemning i disse små mesterværker.

Når små huse anbringes i umiddelbar nærhed af store, bliver de endnu mindre.

Således har »Wilhelm Topps Minde« altid forekommet at være et af jordens mindste huse. Med sit gule murværk, det mørke bindingsværk og det røde tag trykker huset sig ind under domkirkens vestlige facade.

Og i et stejlt fald forsvinder Fiolstræde, undskyld: Weysegangen – bag det lille hus.

På aftenur i hovedgaden

På alle tider af året er der en særlig charme over den tid på dagen, hvor forretningerne holder åbent udover normal lukketid.

Og da det kun sker en dag om ugen, er oplevelsernes antal allerede deraf begrænset.

I »gamle dage« var det lørdag aften, nu er det fredag.

Der hviler på en mærkelig måde en helt speciel stemning over disse sidste indkøb, før weekenden begynder.

Det er også indtrykket, at mange nu ligesom før i tiden benytter denne blå time til at foretage en del ikke absolut nødvendige indkøb, bare for at være med i denne stemning, blot for at se, hvem man kan møde og slå en sludder af med.

Ugen igennem har alle haft travlt, – hver med sit, – nu er timen inde for lidt afslapning, – men på en så engageret måde, at den ikke ligefrem kan beskyldes for driveri.

Men selv i halvdårligt vejr vil man gerne have sin ene tur – frem og tilbage.

Her er i virkeligheden en af de få lejligheder, hvor man for sig selv må erkende det urbane livs værdi.

På denne tid af året, hvor aftenlyset kravler mer og mer hen mod de sene timer, foregår

aftenturen i en sær blanding af dagslys og butiksllys fra udstillingsvinduerne.

Man tager hele turen fra Hestetorvet gennem Algade, over Rådhusstorvet, ned ad Skomagergade og afslutter med Støden, hvorpå vejen går tilbage igen, – og dette kan udmærket gentage sig et par gange, hvis vejr og vind er nådige nok dertil.

Man finder her hos byens mennesker den trang, der har fået dem til at søge sammen i bysamfund og forlade den landlige ensomhed.

I sydlige lande finder man denne trang langt mere manifesteret, men der måtte man vel søge sammen – ikke mindst af sikkerhedsgrunde.

»Den, der lever i det skjulte, lever vel«, sagde romerne ganske vist. Men det var måske i det hele taget et spørgsmål, om han fik lov til at leve.

Hos danskeren eksisterer trangen til mark og skov, til strand og eng stadig, – tænk på sommerhusepidemien! Men overlad ham til ensomheden blot en ganske kort tid, og han vil gå til. Dette er kampen mellem det rustikke og det urbane menneske.

Og på hovedgaden en befærdet aften finder man det tydeligste svar på, hvad folk har valgt.

Klostermarken – og dens omgivelser

Klostermarken og Birthe Margrethe-anlægget udgjorde gennem mange år et samlet hele, omend adskilt af et stakit, og førte den besøgende ned til Skt. Agnes Huse, der endnu for fyrré år siden udgjorde et tydeligt levn af landsbyhuse i yderst beskedne målestok.

I forsommeren og sommeren var det faktisk en idyllisk plet, selv om man nok gad vide, hvor idyllisk det indre af husene har været.

I Birthe Margrethe-anlægget lå et par smådamme, som regel med en overflade af grøn »andemad« og med frøer, der kvækkede ind imellem, når de havde lyst dertil.

I det hele taget gav disse to parker en kærkommen lejlighed til for byboeren at føle sig langt ude på landet.

Da begge parker har tilhørt Det adelige Jomfrukloster, har meningen nok været at give de gode frøkener en erindring om de herregårde, hvorfra flere af dem stammede.

Nu var det ikke alene landadelen, der forsynede klosteret med indvånere, men de tre første rangklassers ret gav sig udtryk i navne som Hedemann, Hegermann-Lindencrone og Suenson.

Når man engang som dreng har været indbudt til »eftermiddagste« og har oplevet det ritual, hvorefter samværet førtes, har man også erhvervet sig en vis respekt for disse damer.

Der er nu en egen charme ved at vide, at almindelig god opførsel endnu værdsættes og udvises nogle få steder.

Den almindelige udfladning af samværet mellem mennesker, der efter sigende skal være i pagt med tidens demokratiske ånd, har vel egentlig såre lidt med »demokrati« at gøre. Dette ord bliver som så ofte her og andre steder misbrugt som undskyldning for gemen plebejeropræden.

Selv inden for en familie kan man vise hinanden høflighed og gode manerer, – men måske er dette kun en fejlhuskning!?

Sankt Agnes Huse – Skt. Ibs Kirke Vikingskibshallen

Sjældent bydes der mulighed for på relativt få minutter at færdes i tre vidt forskellige miljøer, skilt i tid med mange hundrede år.

Kommer man ud af Birthe Margrethe-anlægget og står med de små Sankt Agnes Huse om sig, befinder man sig små to hundrede år tilbage i tiden. Ganske vist er husene i dag restaureret

og bedre indrettet på at modsvare nutidens krav, men den krogede og bakkede vej, haverne træer og husene selv frembyder et billede, der lige så godt kunne være oplevet omkring 1800.

Fortsætter man nu vejen over Frederiksborgvej ind på Skt. Ibs kirkegård, trækkes man atter 4-500 år længere tilbage.

Selve kirkebygningen fører tankerne hen på jyske ødekirker.

Dens massive opbygning, det sparsomme lys, der har trængt ind i rummet, dens manglende tårn taler om en nøjsom tid, hvor alene det at bygge et så stort hus i sig selv var Gud til ære. Tanken kan også gå til de norske stavkirker, der trods deres mørke indre må have virket imponerende på den tids mennesker alene ved rummets størrelse.

Og så går vi atter nogle få hundrede meter til Vikingskibshallen. Så er vi endnu nogle hundrede år længere tilbage.

Kontrasten mellem hallens moderne ydre og dens antikke indhold er slet ikke så stor, som man skulle tro. Tværtimod glædes man over den hensigtsmæssige ramme, der er lagt om disse fornemme fund.

Den fremhæver ved sin enkelhed det, man er kommet for at se.

Ved blikket ud over fjorden gennem de store nordvendte glasflader, kan fantasien lade de ældgamle skibe sejle direkte ind i hallen derudefra.

Når man som barn har oplevet forårets tøbrud udeover fjorden, har man måske også dybest fattet en smule af lysten til langfart og landnam, der har besjælet vore forfædre.

Og her har vi da deres hjælpemidler til at realisere ønsket og drømmen.

Man kan i Chester glæde sig over et stykke af en romersk have midt mellem huse og op ad floden, – man kan i Brescia forbløffes over et tempel lige ved en af byens færdselsårer, – men sådanne oplevelser ejer ikke det samme liv, som husene, kirken og hallen her.

Man føler det, som om man på een gang befinder sig i nutiden og i fortiden. De gamle ting indgår som levende momenter i hverdagen 1972.

Alene disse oplevelser giver valuta for manglende stil og helhed i selve bykernen. Her har man skænket den besøgende stof til historisk eftertanke.

Besøg i et hjem

Bondetinget har endnu noget af den statiske ro over sig, som man fornemmer i tidligere tiders skildring af provinsbyen, hvadenten det var i litteraturen eller i billedkunsten.

Når butikkerne i hovedgaden er lukket og folk er kommet inden døre for at spise middags- eller aftensmad, er det kun få, der befolker denne gade.

Kommer man så ind i et af disse huse, kan man tidløst opleve livet, som det sikkert er levet her i århundreder.

Efter en kort velkomst begiver husets værtinde sig atter til forberedelserne af middagen, mens værten fører sin gæst ind i en stue bag i huset, hvorfra en verandatrappe fører ned til en smuk baghave.

Der falder en sagte regn i den stille aften. Gennem verandadøren, der står på klem, fornemmer man duften af muld og planter fra haven.

Dagens tummel og mange samtaler er ladet bag en, – her sidder man og lader roen falde over sig ved et sherryglas. Ingen lys er tændt, skumringen kaster tilstrækkeligt skær ind i stuen.

Så går døren til spisestuen op, og de levende lys på bordet blafrer en smule ved den opstående træk.

Man går derind. Familien, der består af forældre og to voksne døtre, hvoraf den ene dog stadig går på Katedralskolen, udgør sammen med gæsten en gruppe, der gengivet som et malerisk interiør kunne forme et klassisk motiv til dansk malerkunst.

En udenlandsk gæst standsede engang foran et af Viggo Johansens billeder på Kunstmuseet i København. »Et aftenselskab« hed billedet. »Det dér kan vist kun være malet i Danmark«, udbrød han. Han gik tre gange senere tilbage til det billede. Det var klart, at det havde talt

til noget i hain, som han kun vagt kunne gøre rede for.

For den danske gæst har situationen også et følelsesmæssigt indhold, et engagement. Man er »kommet hjem«.

Samtalen forløber ubesværet i en atmosfære af venlighed og let ironisk humor. Atter noget helt typisk dansk.

»Man driller kun folk, man kan li', – de andre er man bare korrekt overfor«. Disse visdomsord har gæsten ført med sig helt fra sine unge dage.

Smådrilleriets charme lader sig vanskeligt omplante til fremmed grund. Måske vil gode britiske venner kunne akceptere formen, – de fleste andre ... nej!

Maden skal der slet ikke tales om. Den er af den velplejede lidt gedigne form, som den dygtige danske husmoder sætter en ære i at præstere.

Efter kaffen, der indtages i verandastuen, forlader de to døtre selskabet. Den ene skal skrive stil oppe på sit værelse, – den anden skal sammen med nogle gode venner.

Lidt efter må også værten og gæsten forlade huset for at deltage i et fagligt møde.

Men erindringen om denne oase i tid og sted er stadig tilbage hos den taknemmelige gæst.

Pladsen med den gamle skole

Krukkeri! – Hvorfor ikke lige så godt skrive: Domkirkepladsen?

Nej, for dette lille afsnit handler kun om den del af Domkirkepladsen, der ligger mellem skolen og kirken og mellem den gamle rektorbolig og kirken.

Ser man på den gamle skolebygning, må man indrømme, at der i hvert fald de sidste halvtreds år har været noget underligt ufunktionelt ved dens facade.

Midt på den findes nemlig en dør, som bare aldrig har været brugt – i hvert fald ikke i den nævnte tid.

Det medfører i virkeligheden, at det, der efter arkitektens mening skulle være facade, snarere er blevet bagside – eller en meget bred gavl. Hvis nogen ville komme og fortælle, at huset er smukt, vil vist nok de allerfleste benægte det. Arkitekturen er tør og kedelig, men alligevel prætentøst »officiel«.

Arkitravens midte er fordoblet i højden, og her har skolens motto pranget med ordene: ARTIBUS INGENUIS og årstallet 1842. *

I virkeligheden var rektorboligen en langt større pyrd for pladsen end skolen selv.

Den fornemt tilbagetrukne gule bygning med kastanien i forhaven med stakit ud til gadepartiet, gav et smukt baggrundsbillede, når man fra Rådhusstrædet og Fondens Bro rundede hjørnet ind til domkirkens område.

To gange om dagen fyldtes rummet her med elever fra skolen, – når der blev ringet til spise-frikvarter, og når skolen sluttede. For det er med en skole som med enhver virksomhed: man kommer drattende en for en, når man skal starte, men alle forlader på een gang stedet, når man skal hjem.

Endnu dengang spiste mange af eleverne hjemme, og det gjaldt derfor om at komme afsted i en fart, for at nå frem og tilbage på den halve time. (Mon ikke adskillige senere læger vil sige, at mange lagde grunden til dårlige spisevaner dengang?)

Hvem der idag kommer og går på pladsen kan være ganske ligegyldigt. Pladsen er idag en ganske almindelig plads, – altså bortset fra domkirken.

Folk, man møder på gaden

Antonio Baldini, der som digter og forfatter var en særlig betragter og beundrer af det smukke køn, har i et af sine essays opregnet de forskellige italienske byers kvindetyper.

Man er vel tilbøjelig til at mene, at forskellen på mennesker i danske byer er minimal. Derfor vil det også være halsløs gerning at forsøge at opregne visse karakteristika, der skulle knytte sig til de menneskelige væsener, man møder ved en promenade gennem Roskilde.

Men findes der da slet ikke steder i vort land, hvor en eller anden form for særpræg knytter sig til den lokale befolkning?

* (Indskriften står der stadig og pryder altså nu to skolebygninger i Roskilde).

Måske er byer som Sorø og Odense præget af lidt mere stil og elegance end de fleste andre steder.

Formentlig hænger det sammen med en vis form for snobberi.

Når et bysamfund – måske endda et relativt lille – skal absorbere en kreds af storhandlende, embedsmænd i højere klasse, vil det let få indflydelse på befolkningens adfærd og påklædning.

Vær rolig! Roskilde er på det punkt ganske usnobbet.

Selv ved fem-seks ture op og ned ad hovedgaden, kan man tælle de virkelig elegant påklædte personer ved hjælp af bare en hånds fingre.

Hvis man finder ensartethed som et udtryk for demokrati, må Roskilde være en af de mest demokratiske byer i Danmark.

Lidt udsyn fra Roskilde

Når man taler om ærværdige traditioner og skoler med anselig ælde, vil man uvilkårligt også komme til at tænke på England.

Fra et meget tidligt tidspunkt har de skoler, der knyttedes til de engelske katedraler haft musiske – for ikke at sige musikalske formål.

Både til domkirkerne i Canterbury og i York var der knyttet en såkaldt: Cathedral Choir School.

I Winchester findes det gamle Winchester College, der for så vidt kan have en vis interesse for roskildensere, eftersom Knud den Store regerede sine to riger fra henholdsvis Roskilde og Winchester.

Det var derfor ganske naturligt, at vore første tanker gik til disse tre skoler, når vi ville søge lidt udenlands.

Kun fra to af dem har vi dog modtaget svar.

CANTERBURY

Mr. J. S. Sudbury, M.A., der er rektor for skolen skriver et lidt bedrøveligt brev til Roskildensers-Samfundet.

Han fortæller nemlig den 19. april, at skolen skal lukkes ved udgangen af terminen. Alle dens elever vil blive overført til en lokal skole. Dette er så meget mere bittert, som at man her siden ankomsten af St. Augustin i det 7. århundrede har dyrket undervisning i og omkring domkirken. Siden det 9. århundrede har man lagt særlig vægt på sanguddannelsen, fordi man herfra rekrutterede drenge mellem 8 og 14 år, der skulle synge i domkirken.

Men skolens elevtal er begrænset til ca. 65. Disse drenge optages efter prøver, der både tager hensyn til det musikalske og det akademiske. Når de blev 14 år, gik vejen videre

til deres »Public Schools« eller til lokal højere undervisning.

Bygningerne, hvori der har været undervist, stammer lige fra omkring 1380 til 1970.

Rektoren slutter med de bedste ønsker for Roskilde Katedralskole og for Roskildenser-Samfundet.

Canterbury Cathedral Choir School har udgivet et årsskrift, *The Chorister*.

På mange måder ligner det årsskriftet for Katedralskolen, på andre slet ikke. De følgende bemærkninger vedrører *The Chorister* for 1971.

I gamle dage indledes Katedralskolens årsskrift med en afhandling, som oftest skrevet af en af skolens lærere.

Det samme med *The Chorister*. Her har Christopher Symons nedfældet nogle betragtninger over *de klassiske sprogs placering i undervisningen*.

THE CHORISTER

Han siger bl. a.:

»Det krav, som mange af vore universiteter tidligere stillede til kundskaber i latin, er nu i det store og hele forsvundet. Dette har haft en uundgåelig virkning på de skoler, for hvem matrikulationskravene har været den væsentlige grund til, at man opretholdt undervisning i latin i ret stort omfang. (Men måske vil dette til syvende og sidst gavne latinen!)

Overdimensionering af de grammatiske og oversættelsesøvende terperier har slået latinen ihjel for mangen en gennemsnitslev. Hans interesse visnede ganske naturligt ved den tvungne staveøvelse i latin, ligesom enhver der har svedt over at skulle overføre et ganske meningsfuldt stykke engelsk prosa til et endnu mindre meningsfyldt latin. Endeløse sætninger om digtere, landmænd og smukke/gode/slette/lange dotre kan måske efter Deres mening have en eller anden form for værdi, at kunne oversætte, – men de er sørgeligt ligegyldige og vil komplet dræbe enhver interesse eller lyst til at lære; det vil, for at bruge moderne jargon, fjerne motivationen til at lære. Ulykkeligvis

er det et uomstødeligt faktum, at megen traditionel latinundervisning har fulgt disse linjer, og følgerne deraf svider nu til os alle.»

Senere fortsætter han:

»— Jeg begyndte at gøre mig klart, at borgeren af idag – snarere end at føle god grund til at takke himlen for, at han undgik latinen i sin skole, – tværtimod er blevet Sorteper, dersom man vil fastholde, at en fuldstændig og meningsfyldt forståelse af samfundet, dets væner og institutioner har nogensomhelst værdi i det tyvende århundrede.»

Skolens årsskrift indeholder en meget morsom dagbog. Den er ført fra dag til dag i en slags telegramstil, og tre forskellige grupper af drengene har haft ansvaret for hvert sit af årets tre semestre.

Et særligt afsnit af årsskriftet er det litterære afsnit, hvor drengene selv bidrager til skriftet.

John Nickalls fra 5. klasse skriver om

En tom katedral

Da jeg med højt lydende skridt bevægede mig op gennem sideskibet i den store, øde domkirke, hvor kæmpemæssige piller rejste sig omkring mig, tænkte jeg på en fyrreskov med dens slanke stammer, der strakte sig mod himlen, behængt med grene, fyldt med nåle og kogler, spredt ud under en himmel, der hvælver sig ovenover. Solstrålerne skinner ned gennem åbninger i grenenes net. I det fjerne kunne jeg høre blide sangstemmer, der dannede som en fløjlsplude omkring stenmurenes strenge realisme. Fra koret spillede orglet smukt, dets blide tonebølger skyllede ud og ind fra pillerne og fyldte alle kroge af denne prægtige bygning med musik.

Jeg fortsatte, indtil jeg mødte kantoren. Jeg havde aftalt med ham, at han skulle tage mig med ind i arkaderne, og mens jeg langsomt steg op ad vindeltrappen, følte jeg et sting af sorg over, at denne vidunderlige bygning skulle være dømt til nedrivning, fordi den var farlig. Da vi imidlertid var kommet højt op, forsvandt mine bekymringer for at blive erstattet af en vidunderlig beundring for dem, der havde bygget dette. Jeg havde aldrig før set noget lignende.

Da jeg herfra så ned i koret og kirkens hovedskib blev jeg ramt af stedets storslåethed. Herfra så det ud, som om det strakte sig milevidt! Lidt senere vendte jeg tilbage til jorden igen og følte mig ganske tom. Jeg havde haft en lang, lang dag og var meget sulten.

Da jeg skulle ud af kirken fik jeg øje på en udsøgt romansk hvælving med den skønneste udskæring.

Den udflugt skabte hos mig en overordentlig sympatisk holdning over for den periodes bygningskunst, og den inspirerede mig til at planlægge en fremtidig ferie i form af en rejse rundt til alle Englands katedraler.«

Ganske godt skrevet af en dreng på 13-14 år, ikke?

Det er kun at beklage, at Canterbury Choir School nu må ophæves. Men med vor tids enøjede sans for det, der kan betale sig, måtte det vel være så.

WINCHESTER COLLEGE

Arkivaren ved denne skole, *Peter Gwyn*, ud-

trykker i sit svar, at hans skole desværre ikke kan komme ind i rækken af de virkelig gamle skoler.

Den blev stiftet af biskoppen, William of Wykeham, så sent som i 1382.

Man sender Roskilde Katedralskole og Roskildenser-Samfundet sine bedste hilsner, – og føler sig »uden for nummer«.

Denne bedårende blanding af arrogance og let humoristisk selvironi skal man jo nok til England for at møde.

☆

YORK har endnu ikke fundet anledning til at svare, men skulle deres brev komme efter dette årsskrifts udgivelse, skal det komme i næste nummer af ROARS KILDE.

Frankrig og Roskilde

Gennem flere hundrede år var det almindeligt at unge danske mænd søgte sig en videre uddannelse i udlandet. Det var til Frankrig, hovedsagelig til Paris, de drog, for her var tidens berømteste og bedste lærere.

Den senere ærkebiskop Eskild havde drevet studier i Frankrig og det var sikkert ham, som bevirkede at den unge, velbegavede Absalon kom til Paris, for der at få tidens bedste gejstlige uddannelse. Det vides ikke, hvad Absalon specielt har studeret, men af samtiden beundres hans retorik i høje toner, samtidig skal han have haft ikke ringe kendskab til kanonisk ret. 1156 vender Absalon tilbage til Danmark.

Den teori er blevet fremsat, han har sørget for at Saxo kom til at studere i Paris, da man der lagde vægt på et højkultiveret og rigtigt latin, hvad der kendetegner Saxos værk *Gesta Danorum*. Også den anden danske historieskriver på den tid, Svend Aggersøn, har muligvis besøgt Paris, som student.

Fra 1100 tallet går der en stadig bredere strøm af unge danske, som søger undervisning på Paris-universitetet, og til opholdssted for dem i det fremmede opretter Roskilde-kanniken Peder Arnfast 1275 – Collegium Dacicum. Peder Arnfast havde selv prøvet at være dansk student i Paris, hvor han havde doktorgraden i theologi.

I kilderne fra middelalderens Europa nævnes flere gange mænd med tilnavnet de Dacia d.v.s. dansker og det tyder på, at de unge danske lærde i Collegium Dacicum har ydet en indsats inden for den almindelige europæiske videnskab på den tid. Det er hovedsagelig sprogløse værker, man kender danskere som forfattere til; en enkelt har gjort sig gældende indenfor matematik. Alle de betydeligste mænd indenfor den danske kirke i middelalderen har fået deres uddannelse i Paris og boet i det danske kollegium.

Det var ikke helt billigt at studere i udlandet, – heller ikke den gang. Dette havde bisp Jacob Erlandsen i Roskilde tænkt på. Han lader Helligåndshuset flytte ind i byen på en grund på hjørnet af Skomagergade og op mod Sct. Laurentius tårnet. Her bliver der foruden opholdssted for fattige, syge og andre nødlidende, fripladser til 12 fattige disciple fra Roskilde Katedralskole. De fik til huse helt mod nord i bygningen, for der at få størst mulig ro til at læse og være så nær Domkirken, som muligt. To af

disse unge blev udvalgt på grund af deres evner og flid til at drage til Paris på biskop Jacob Erlandsens regning, for der at søge videre uddannelse. Det var ikke hjemmeføddinge, der har styret den danske kirke og i mangt og meget været den danske konges rådgivere, men høj lærde mænd, som nød samtidens erkendelse og agtelse for deres viden og kunnen.

Det danske kollegium nedlægges 1480; strømmen af lærdomstørstende unge danskere var ikke blevet mindre, men Paris havde mistet sin førerstilling som uddannelsescenter, man tager til de yngre og nok mere moderne universiteter i Tyskland.

Trods det tager i 1500 tallets begyndelse, Lunde-kanniken Christiern Pedersen til Paris og her genfinder han dele af Saxos Danmarks-historie. Han tager tilbage til Danmark for at finde et helt manuskript, det lykkes for ham og 1514 trykkes og udgives i Paris hans udgave af Saxo Grammaticus: *Gesta Danorum* – dediceret til bispen i Roskilde, Lage Urne, som havde vist arbejdet stor interesse.

Den 25. januar 1932 afslørede den daværende kronprins Frederik en mindetavle opsat af »Association franco-danoise« på huset på hjørnet af Rue de la Montagne Saint-Genève og Rue Basse des Carmes, det sted hvor Collegium Dacicum havde ligget og huset unge danskere i 175 år. Og i nutidens Paris findes der igen »Det danske Hus for studerende i Paris«. Rejst på en grund, skænket af den franske stat, for midler indsamlet blandt danske borgere og med støtte af den danske stat. Ved pagt af 6. marts 1929 er huset overdraget til Paris universitetet. Det blev indviet 25. januar 1932 af kronprins Frederik. Huset rummer ca. 50 studenter.

Lotte Fang.

Et lille kig - tilbage til Roskilde

På samme måde, som vi har forsøgt at se fra Roskilde ud mod andre skoler af vor art og alder, har vi også fundet det interessant at høre lidt om, hvordan skolekammerater, der drog ud, nu ser tilbage til Roskilde.

Redaktionen af ROARS KILDE har derfor stillet fire spørgsmål til nogle af vore medlemmer, der i kortere eller længere tid har haft ophold i udlandet.

De fire spørgsmål ser sådan ud:

1. *Hvorledes føler De i dag sammenhængen mellem den orientering om ydre forhold, som undervisningen gav Dem på Roskilde Katedralskole, og de kundskaber, De nu har brug for?*
2. *Har Roskilde som »udgangspunkt« haft nogen særlig betydning for Dem?*
3. *Med den bevægelighed, folk idag har, er det vel mere sandsynligt end før at træffe andre roskildensere ude omkring. Har De mødt kammerater fra den gamle skole ude i verden?*
4. *Kan De give en antydning af, hvilke muligheder en forening som Roskildenser-Samfundet har for at være et bedre bindeled mellem medlemmer hjemme og ude?*

Det er fælles for alle de besvarelser, som ROARS KILDE har modtaget, at spørgsmål 3 overalt er besvaret negativt.

Man har – selv over en lang årrække – ingen mødt fra den gamle skole.

Det hænger jo nok til en vis grad sammen med, at vi ikke som f. eks. englændere går rundt med skoleslips eller andre kendetegn, der kan fortælle andre, at *her er en fra Roskilde*. For mange år siden indførtes et emblem for Roskildenser-Samfundets medlemmer, men det er meget sjældent, at man ser nogle, der bærer det.

Til gengæld modtog vort årsskrift adskillige andre synspunkter vedrørende de tre andre spørgsmål – mindst dog om det sidste, som derfor vil blive behandlet i fællesskab for alle svarene.

NORGE

Fra Norge har vi modtaget to svar på vort brev.

Eli Steinert fra Nordbyhagen (S 1924) skriver, at siden da er der mildest talt vendt op og ned på verden. Men lektor Rathsacks levende undervisning om oldtidens folk og kunst, og lektor Ilsøes evne til at gøre historieundervisningen »global« – det er noget, som en gammel elev har fået varigt mærke af!

Eli Steinert mener, at Roskilde må have haft betydning for alle, der er vokset op og har haft sin første ungdom i domkirkebyen – i så nær kontakt med Danmarks historie.

Gudrun Johnsen (S 1944) skriver til os fra Oslo, hvor hun har boet i mere end 20 år.

Hun mener, at undervisningen på Katedralskolen i hendes tid var forbilledlig.

En såkaldt »orientering om ydre forhold« fik vi naturligvis gennem undervisningen, men det ligger i sagens natur, at en skole ikke kan formidle en orientering om ydre forhold, som vil være til væsentlig gavn ved bosættelse i et fremmed land. Man må naturligvis tilegne sig de nødvendige kundskaber om det andet land på stedet.

Set fra skolens synspunkt må man desuden erkende, at et forholdsvis begrænset antal af eleverne vil bosætte sig i udlandet, hvad de færreste af dem vil have nogen idé om i skoletiden. Derfor anser Gudrun Johnsen ikke, at sammenhængen mellem de givne og nødvendige kundskaber er særlig relevant.

Derimod har jeg daglig stor brug for og glæde af, hvad jeg lærte på skolen, og de almene kundskabsnormer i RKS fra min tid rangerer efter min erfaring på højde med – for ikke at sige væsentlig højere end – tilsvarende udenlandske skoler.

Konklusionen må være, at RKS efter min erfaring gav den efter mit behov helt rigtige undervisning.

At Roskilde har haft betydning for Gudrun Johnsen udtrykker hun ved, at det ikke mindst skyldes RKS og den ånd, der herskede på skolen i hendes tid.

ENGLAND

Georg Asmussen (S 1938), der som oberst opholder sig på Royal College of Defence Studies i London, skriver:

Undervisningen i trediverne kunne næppe siges at være udadvendt, og det er derfor snarere den almindelige baggrund, skolen gav, der har haft betydning for forståelsen af ydre forhold. Skolens og byens rod i fortiden har utvivlsomt medvirket til at give en et ståsted og visse normer at leve efter. Med den udvikling, der foregår, ville det nok være urimeligt at forvente, at en skolegang for mere end 30 år siden skulle kunne give en de kundskaber, man i dag har brug for, – det er vel snarere den karakterdannende og almene baggrund, som er forudsætningen for fortsat uddannelse og for samvirke med andre, man må ønske.

Georg Asmussen slutter med at pege på, at bl. a. Roskildenser-Samfundet kan virke med til at modarbejde den rodløshed, der desværre synes så almindelig inden for vor kulturkreds i dag.

SCHWEIZ

H. C. Andersen (R 1921) skriver fra sit otium i Montreux til os.

Han anfører, at det han efter at være flyttet til Schweiz har mest brug for har været fransk, så skolekundskabernes udnyttelse har ikke været stor.

Når man er født og har levet i den samme by i godt 60 år, vil det være et sted, hvor man med glæde vender tilbage.

SPANIEN

Når vi taler om roskildensere i udlandet, må redaktionens tanke så afgjort gå til forfatteren af skolens historie, fru *Ada Bruhn-Hoffmeyer* (S 1929).

Hun bor nu i Jaraiz de la Vera og har beredvilligt svaret på vor henvendelse.

Om sammenhængen mellem den orientering, om ydre forhold, som undervisningen gav, og de kundskaber, som hun nu har brug for, skriver hun:

Det hele var vel trods alt lidt gammeldags, det var orienteringen, som den var i Chrisfars ungdom (og de andre læreres med), og så den – ærligt talt – noget mangelfulde sprogundervisning. Ja, det var måske meget godt med tysk og engelsk, men ikke tilstrækkeligt til at klare sig ude i verden. Grundlaget var dog

godt nok til at bygge videre på, og det har jeg i hvert fald i høj grad måttet med mine studier og min gerning, der ikke kunne klare sig med dansk. Men fransk, ak ja. Det var trods gamle Heuer og hans gode kundskaber dog alt for sølle. Det var ikke Heuers skyld, men de pædagogers, som bestemmer og formulerer undervisningsplanerne.

Lad de unge lære et par hovedsprog, men godt, – især at tale og skrive. Og læg mere vægt på fransk, for det er nødvendigt i vore dage i store dele af verden. Jeg har savnet ordentligt grundlag i fransk, og jeg lærer aldrig ordentligt fransk, hvor gerne jeg end vil. Og jeg har brug for det.

Desuden: Man bør lære lidt mere om verden syd for vor egen grænse. Man lærte for lidt. Mere orientering om andre lande og deres samfundsforhold er ønskeligt. Man kan jo ikke måle verden med danske alen.

Om sit forhold til Roskilde siger *Ada Bruhn-Hoffmeyer*:

Jeg har min rod i Roskilde, føler mig som roskildenser. Jeg holder af Roskilde og af, hvad der har med Roskilde at gøre. Om byen har haft nogen særlig betydning for mit arbejde, kan jeg ikke sige, men det grundlag, jeg har fået dér, har i hvert fald betydet meget for mig. Personligt føler jeg mig stærkt knyttet til Roskilde.

SVERIGE

Arne L. Galatius (S 1943), der nu har sit hjem i Aspen, har i sit svar slået på flere strenge i en samlet form, der ikke skiller de enkelte spørgsmål ud.

Vi har derfor valgt at gengive hans brev in extenso, – ikke mindst fordi han får sagt så mange gode ting undervejs.

Da jeg i 1968 fejrede 25 års studenterjubilæum havde jeg ikke haft kontakt med skolen, mine kammerater eller lærere i det forløbne tidsrum. På et par enkelte undtagelser nær, var det ved første øjekast fremmede mennesker, jeg mødte, da jeg genså mine kammerater. Men forbausende hurtigt lyste gammelkendte træk og velkendte adfærdsmønstre gennem de af livet og tiden forandrede facader.

Jeg har senere i livet truffet og knyttet mig tidvis til mange forskellige mennesker, glemt dem igen og efter års forløb krydset deres vej påny uden at føle genkendelsens interesse. Der må altså være noget ganske særligt ved den

kontakt, som opstår under løbet af de første ungdomsår i skolen. Formodentlig lever man i disse følsomme år i højere grad end man tror i en isoleret verden og sikkert også i behov og afhængighed af fællesskabet.

Hvorledes det nu forholder sig, så var gen-synet morsomt, kontakten let reetableret og samværet en oplevelse, jeg gerne vil genop-levende med rimeligt interval. Lad mig udtrykke det således: Hvis en gammel skolekammerat skulle komme på tanken at besøge mig, vil jeg glæde mig over det. Mit liv er for travlt til at jeg kan sige det samme om mange sym-patiske mennesker, jeg har mødt senere i livet. En frapperende oplevelse i forbindelse med jubilæet var, at visse af de gamle lærere, som man under skoletiden beundrede og havde set frem til at møde, ikke viste helt den genken-delsesbegejstring, man havde drømt om. For dem var man en af flere tusind elever, som havde passeret revy, og som jeg har skrevet ovenfor, er det ganske naturligt.

Men det er jo således, at visse af disse per-sonligheder i vore unge år øvede en voldsom indflydelse på vor udvikling og hele livet vil stå indristede i vor hukommelse med skarpe konturer. På min tid talte lærerstaben en lang række fremragende og i ordets bedste betyd-ning originale mennesker blandt sine med-lemmer. Således som jeg mindes lærerne på Roskilde Katedralskole omkring 1940, må de nødvendigvis ligge betydeligt over gennem-snittet i Danmark på den tid. De receptive blandt os må livet ud leve med slagskyggen fra disse personligheder over vort handlingsmøn-ster. Og det er ingen tung skæbne.

Derfor er det også klart at skoletiden stadig er en betydningsfuld faktor, når man planlæg-

ger sit liv i dag efter 30 års forløb. Men det er umuligt at skille den tids erhvervede kund-skaber og erfaringer fra alt det, et omvekslende og rigt liv har lagt til. At sammenfatte indtryk og oplevelser på nogle linier er en umulighed for den, som har oplevet tredive, krigs-årene og den utrolige samfundsudvikling frem til vore dage.

Men hvis det skulle lykkes for mig at leve op til noget af det, som i ordets bedste betydning ligger i begrebet »en verdensmand«, hvis jeg skulle lykkes med at efterleve begrebet tole-rance overfor mennesker, som er eller tænker anderledes end jeg selv, hvis jeg kan forblive en god demokrat med medmenneskelig for-ståelse for dem »til højre« og dem »til venstre«, og hvis jeg fortsat kan erhverve og bevare for-udsætninger for et liv på humanistisk grund – hvis noget af dette kan lykkes – så skylder jeg formodentlig det meste heraf til de personlig-heder og det miljø, som var Roskilde Katedral-skole i 1943.

☆

ROARS KILDE ønsker at takke vore brevskrivende kammerater i udlandet. Vi har ment det af betydning at få lidt at høre om, hvordan man efter års forløb ser på skolen og byen.

Der er i brevene udtrykt mange gode forhåb-ninger for både Roskildenser-Samfundet og ROARS KILDE.

Man mener, at begge disse »institutioner« er gavnlige som forbindelsesled til udgangsstedet. Men specielt for dem, der bor i udlandet, er det svært at finde frem til forslag om andre – og måske bedre – kontaktmidler.

Og på dette punkt må vistnok både bestyrelsen, aktivitetsudvalget og redaktionen give alle ret. Men tak for jeres bidrag til dette nummer.

Opgør med en sentimental myte

Vi lever i en usentimental epoke, siges det. Men er det sandt?

Ikke alene de ganske unge, men også folk op i deres modne alder vil hævde, at der ligger en god portion »føleri« i at slutte sig sammen i skoleforeninger.

Det kan ikke have nogetsomhelst rimeligt formål at komme sammen, blot fordi man tilfældigvis i en årrække har siddet i lokale med hinanden, mens man modtog en masse kundskabsstof, som man senere ofte måtte erkende, at man fik såre lidt direkte brug for.

Tænk, hvor har man hørt det mange gange, – og hvor forekommer dog denne argumentation håbløst gold og intetsigende.

Det er jo slet ikke spørgsmålet, når alt kommer til alt, om man har fundet ud af, at der var noget af det man lærte i skolen, som man senere ikke fik brug for. For sandheden er vel den, at mens man sidder og søger efter det, der ikke kom til modning og nytte, har man allerede fløjet forbi de talrige stumper kundskab og viden, der blev nyttig på vejen.

Og mens man snakker om dem, der blev lige-gyldige for en blandt skolekammeraterne, glemmer man dem, der måske mer eller mindre ubevidst prægede en slags billede i erindringen. For det var jo gennem dem, at man fik sin første fornemmelse af ens egne relationer til andre mennesker. Det var overfor dem, at man skulle stå sin første prøve som personlighed. Men måske er det derfor, at mange helst vil fortrænge dem.

Næh, vi lever ikke i en usentimental epoke, – tværtimod er den så sentimental, at man også prøver at fortrænge dette.

Sagen er jo i al sin enkelhed den, at alle de, der prædikede materialismens golde og kolde lære har måttet erkende deres fallit, – og for at hindre en konfrontation (godt ord, ikke?) vil man hellere fjerne dens ydre muligheder. Derfor skal tåbelige institutioner som skoleforeninger og den slags jævnes med jorden.

Og så lever de alligevel i et vist velgående. De har »overvintret«, og de skal såmænd nok vokse til nyt liv, når man blot erkender, *hvorfor* de har levkraft.

Lad os først få slået fast, at man ikke lader tankerne gå til Roskilde, fordi det er jordens bedste by.

Man lader heller ikke erindringen svæve omkring sin skole og sine kammerater, fordi der ikke kunne findes nogen bedre i denne verden. Her har vi muligvis det sentimentale pladder, som andre fornægter.

Nej, når tankerne søger til disse steder og mennesker, er det fordi de er uløseligt knyttet sammen med vor egen barndom og opvækst. Vi kan ikke forlange, at andre skal synes det samme. For det er ikke *deres* barndom, ikke *deres* opvækst. Men det giver os måske en chance for at forstå de andre, hvis de har det på samme måde over for *deres* rødder.

En schweizisk ven sad en aften og lod sin erindring glide tilbage over skoleårene i Chur. Det var helt forbløffende, hvor meget bedre jeg kendte ham efter den aften. For det var Roskilde på en anden led.

Der var engang en studenterkammerat, – men en hvis daglige tilværelse uden for skolen lå en mils vej fra Roskilde, – som sagde til mig: »Når jeg læser noget, du har skrevet, kan jeg mærke, hvad det har betydet for dig at bo mindre end 200 meter fra domkirken. Der forekommer altid noget med klokker i det, du skriver.«

Jeg troede det ikke, men en undersøgelse viste, at der i hvert fald var *noget* rigtigt i hans påstand.

Når man har boet centralt i Roskilde, vil man altid have et personligt forhold til kirkeklokker, – og det hvadenten man lægger noget religiøst eller musikalsk deri eller ej.

Axel Juel har iøvrigt fået fat i den samme tankegang, da han ved sin kantate i anledning af 700-året for Absalon skrev disse linjer:

Thi gennem kampgnyet hørte han
klokkerne tone
alt hvad han vandt sig i kampen
for kirke og krone
ære og magt,
alt har han knælende lagt
ned for den Eviges trone.

Når man som gammel roskildenser går over grønnegården på Christ Church College i Oxford, eller når man over domkirkepladsen nærmer sig den fløj af det gamle kloster, hvor St Gallens berømte stiftsbibliotek har hjemme, så føler man lidt i retning af, at nu er man hjemme igen.

Idag er kilderne kun en saga i Roskilde, men har man levet der inden tyverne, har man endnu den pibende, klukkende lyd i ørene, og lige-gyldigt om man læner sig op ad en norsk klippe, hvor vandet pibler ud, eller man under et tæt bladhang går ad en halvmørk bjergsti et sted i Østrig og hører den samme lyd fra kilden, der baner sig vej ud i det fri, så er det genlyden af barndommens kilder man hører. Den gang havde man så god tid, at man kunne ligge i halve timer og bare lytte dertil, – men så sad det tilsyneladende også fast!

En sen eftermiddagstime langs en kanal i Amsterdam. Pludselig trænger lyden af et kæmpe-orgel af en lirekasse frem til øret fra en sidegade.

Den første reaktion er genoplevelsen af en markedsdag på Stændertorvet. For første gang har luftgyngeejeren fået et af de store dampdrevne lirekasseorgler med sig med trommer, bækken og det hele.

Selv er man for lille til at opleve det om aftenen, men i værelset, hvor man ligger og skal sove aftegner himlen sig inden for vinduets rammer, og med det øverste vindue på klem hører man lyden af Fuciks Florentinermarch svæve henover palæet og sive ind mellem træerne i domprovstens have.

Atter en association til Roskilde.

Santa Maria Antica i Verona – bag Scaliger-slægtens imponante gravmæler – er en mørk lille kirke, men herligt sval, når man en hed sommerdag glider ind gennem det mørkebrune forhæng efter vindfanget.

Man sætter sig på en bænk nær døren. Der er meget stille, men man synes, at man hører noget pusle et sted i kirken.

Pludselig mærker man den susen, der siger, at orglets bælgværk er i gang.

Og i dette mærkeligt uanselige kirkerum fylder Cesar Francks koral med sit tonevæld kirken til et bristepunkt. Man kendte ikke dengang noget til lydturen, men idag ville man være bange for, at den og kirkens vægge ville sprænges.

Fra det voldsomme forte skrumper musikken ind til et spinkelt tema, der i et elegisk lamentabile svæver som et åndepust gennem rummet.

Aldrig har vel nogen kontrast virket stærkere, – og dog finder hukommelsen en skuffe frem, hvorpå der står Roskilde. En koncert, hvor der på samme måde i et værk af Buxtehude opbygges den samme sindsoprivende kontrast mellem det alt for lydfyldte og den blide se-

rafiske tone, der finder sit eget stille ekko under kirkens hvælvinger.

Det er ikke alle veje, der fører til Rom. Der er flere, der søger tilbage til de første store oplevelser.

»In« eller »out«

For kort tid siden var der en dame, som ved et aftenselskab berettede, at hun for nylig havde deltaget i et studenterjubilæum.

Hun var vendt hjem derfra dybt skuffet – af to grunde.

For det første havde hun med stor spænding ventet at konstatere, hvorledes kammeraterne i de forløbne år havde udviklet sig på forskellige måder. Selv syntes hun i hvert fald, at hendes indstilling til mangt og meget – også til andre mennesker – havde ændret sig i de forløbne år.

»Det var faktisk deprimerende at opleve, hvor ringe forandring der var at spore hos de fleste,« sagde hun. »Deres udtryksform, deres næsten stereotype opfattelse af andre mennesker var præcis som for de mange år siden, da man gik i klasse sammen.«

Og netop denne fastlåede indstilling førte direkte over i skuffelse nr. to.

En enkelt af klassekammeraterne havde i skoletiden måtte lide under en forskel i social oprindelse fra de fleste andre. Mens disse næsten alle stammede fra relativt velstillede hjem, forretningsfolk, tjenestemandsfamiljer og deslige, kom den pågældende fra et typisk arbejderhjem.

Der var ikke noget i vejen med pigen, – hun var både kvik og sød, – hun var bare ikke »in«, – hun var »out«.

Enkelte af klassekammeraterne søgte gennem personligt venskab med pigen at eliminere denne holdning, – men lige til det allersidste blev hun af flertallet – og deres forældre og familjer betragtet som noget af en zoologisk mærkværdighed, – og hun fik det at vide.

I årene, der nu i mellemtiden var gået, havde bemeldte pige udviklet sig til noget i retning af en verdensdame. Hun havde fast bopæl i udlandet, og hun havde færdedes i kredse, som ikke ret mange af de andre fra andegården nogensinde ville få en chance for at sætte deres ben i.

Selvfølge ville det have været forstemmende, om de andre nu af den grund gav sig til at »fetere« hende, – men hvad skete?

Man behandlede hende præcis som dengang.

Hun var jo kommet fra »proletariatet«!
Nå, hun overlevede det selvfølgelig, men for hendes få gamle venner og veninder var det måske sværere at bevidne den dumhedens apo-
teose, der lyste ud af deres adfærd.
Sikkert vil hun i sit eksil overveje, om hun
gider deltage i flere »kammeratsammenkom-
ster« på de vilkår.

-- --

Nu skal det dertil siges, at denne form for
klassediskrimination har man vel mer eller
mindre kendt i næsten alle årgange og klasser.
Der var vist noget om, at lidt over halvdelen
af en vis årgang studenter engang var inviteret
til et gilde før skolen havde dimitteret dem,
og hvor flertallet af de indbudte sendte afbud,
fordi de betragtede indbydelsen som »bad
taste«. Kun to eller tre var snobbete nok til
at komme med til middagen, men »studenter-
festen« var forpurret.
Meget afhænger altså af den fremherskende
mentalitet i en klasse.

-- --

Kan der foregå noget godt *uden for skolen*?
En rektor og et lærerkollegium kan selvfølge-
lig ikke undgå at beskæftige sig i tankerne med
de aktiviteter, eleverne deltager i uden for
skolen.
Går vi f.eks. tilbage til 1920'erne og 1930'erne
kan man vel i særlig grad tale om sådanne
bevægelser som spejderkorpserne og de politiske
ungdomsorganisationer.
Var nu disse til skade eller til gavn for sko-
lens arbejde.
Selvfølgelig kunne det gå begge veje, men der
fandtes enkelte pædagoger, som havde svært
ved at se andre sider end de negative.
Hvordan kunne f.eks. skolens rektor ane noget
om, at en moden og afholdt spejderfører netop
på den tid fulgte ret så godt med i, hvordan
hans drenge klarede sig i skolen, – og havde
han gennem forældrene eller kammeraterne
fået fært af, at alt ikke var som det burde
være, kunne det hænde, at den pågældende
dreng blev sat i karantæne med sit spejder-
arbejde, indtil manglerne var rettet op. Han
diskriminerede jo spejderarbejdet ved sin for-
sømmelighed over for skolen.
De samme gode pædagoger glemte også, at pri-
vate hobbies måske snarere kunne understøtte
end skade tilegnelsen af skolekundskaber. Tænk
blot på de forøgede kundskaber i geografi, i
landenes historie, i deres fauna og flora, som
f.eks. frimærkesamlinger kunne give.

Tænk på den udbyggede tekniske forståelse
som et fritidsarbejde med de første primitive
radioapparater kunne tilføre den enkelte elev.

-- --

Nu ville en skoleelev dengang nok finde det
forståeligt – om ikke just rimeligt – dersom
en lærer eller selve skolens rektor skulle finde
på at bebrejde ham for stor adspredthed, –
herregud, de havde jo ingen føling med alt
dette, – men han kunne også møde en mod-
stand, der kaldte på en vis reaktion fra ham
selv.

Da den før nævnte spejderfører var død og
skulle begraves først på eftermiddagen, udbad
samtlige spejdere på skolen sig at få fri – vist-
nok en time – for at deltage i begravelsen.
Dette blev pure nægtet af skolens rektor. Han
kunne sandelig ikke give sådanne kollektive
fritagelser, – som ovenikøbet ikke var fuld-
komment kollektive.

I dag havde vel eleverne udeblevet. Dengang
bøjede man sig under disciplinen og blev på
skolen.

Men en mand med mere hjerte i livet og større
forståelse for drenges (og pigers) interesse og
ideer, – lad det blot være nævnt, at det var
oberstløjtnant S. J. Bang, – benyttede begra-
velsestiden i den klasse, han tilfældigvis under-
viste netop da, til for spejdere og ikke-spejdere
at holde en mindetale over den afdøde, som
ingen har glemt endnu 45 år senere. Og han
bandt et Grundtvig-citat i den grad til sin tale,
at hans tilhørere aldrig siden har mødt dette
uden at tænke på stadsdyrlæge J. P. Godtfred-
Hansen.

Sådan kom der balance i sagen.

Men for dem, der var part deri, gav det en
lære: At man altid fremefter i livet skal re-
spektere andres idealer og de mennesker, de
sætter højt. Ægte følelser af denne art bør
aldrig underkendes.

Skoletiden såvel som det senere liv er selvføl-
gelig en blanding af godt og ondt.

Som tiden går, knytter man sig ad privat vej
eller i foreninger til en række mennesker, som
man på forskellig vis har fået kontakt med.

Det er ikke altid, fordi man elsker dem højt,
at man gør det, – men ofte vil en eller anden
form for interessefællesskab binde med usyn-
lige bånd.

Ligesom ingen var helt for sin kammertjener,
kan der også findes mange, der ønsker at løbe
fra sin fortid.

Men til gengæld er vi mange andre, der egentlig føler, at et af de få steder, hvor vi kan slappe af og være os selv, er blandt gamle venner og kammerater.

Måske prøver nogle af kredsen på at »være som dengang«, fordi de er bange for, at vi andre ikke vil acceptere deres »nye væsen«, – og de er måske netop skyld i den påstand, som tidligere er nævnt, »at de ikke har udviklet sig«.

Selv tror jeg ikke, at afstanden i personligheden er så lang fra dengang til nu hos de allerfleste, – for mon ikke grundlaget for den enkeltes personlighed allerede var lagt, da vi skiltes – for 25, for 40, for 50 eller flere år siden?

Netop fordi vi kendte hinanden til skjorten dengang, kan vi fatte, hvorfor hver enkelt står på sin plads i dag.

De, der ikke blev til *noget*, kommer ikke med, vil man sige. Hvad er det for noget sludder?

I hvert fald er det udemokratisk som bare pokker.

Hvert menneske, der i samfundet ud fra forudsætninger og muligheder gør en indsats, fortjener respekt. Her gælder hverken indtægter eller titler.

Derfor møder vi da også lige så gerne den, der fandt sin plads i det jævne, som den, der steg mod de højeste stillinger.

Og når vi kommer hjem og fortæller i familien, hvad vi har oplevet og hvem vi har mødt, er det måske ikke altid en af »koryfæerne« som først falder i vor erindring.

Derfor har også »koryfæerne« godt af at komme med til den slags, – for hvad er det ikke det gamle ord siger om »ydmyghed, der går foran æren«.

Hvad har de yngste årgange at hente?

Der er måske ikke noget at sige til, at de seneste årgange ofte er underbemandet ved en skoleforenings fester og sammenkomster.

Det er jo netop i disse år, at disse unge skal uddanne og udvikle sig til deres fremtids gerning.

Mange af dem synes, at netop nu trænger man for en stund til at lægge lidt afstand mellem sig og de gamle kammerater – den gamle skole. Synspunktet er forståeligt, men kan godt virke som en boomerang.

For hvis man ikke forsøger at bevare en vis kontinuitet mellem dengang og fremtiden, kan

den blive vanskelig at etablere, når man engang med tiden skulle ønske den.

Det *behøver* jo bare at være en enkelt gang om året.

Den, der skriver disse linjer havde det held at være i personlig og venskabelig kontakt med adskillige tidligere skolekammerater i sine uddannelsesår. Nogle var meget nære venner, andre lidt fjernere, – dertil kom, at kredsen allerede ved 10 års jubilæet af sig selv søgte sammen, fordi ingen anden dengang ville tage initiativet. Det betød da også, at en ualmindelig stor procentdel mødte op ved såvel 25 som 40 års jubilæet. Vi var alligevel ikke kommet længere fra hverandre, end at vi fandt et møde naturligt.

Det sker da også, at vi ude i erhvervslivet, ved kongresser i det fremmede eller på ferierejser pludselig falder over mennesker, som det åbenbares hører til skolens elevkreds.

Selvfølger garanterer dette ikke for, at den pågældende i sin stilling eller som menneske gør det naturligt at knytte kontakt til ham eller hende. Men skal vi ikke sige, at så længe vedkommende ikke ligefrem har vist sig uværdig til tillid og kammeratskab, kan det undertiden være af betydning for begge parter at man etablerer en eller anden form for »Wahlverwandtschaft«?

Er man først kommet lidt op i årene og møder yngre skolekammerater, skulle der vel næppe gå splinter af en, hvis man forsøgte at støtte den pågældende. Det er i almindelighed en grum verden vi lever i, og vi vil sikkert huske, hvor meget det betød for os selv at blive mødt med åbenhed og i tillid fra ældre, dengang da vi selv var på vej til vort nuværende stade.

Det kan misbruges, bevares.

That old school tie, – man kan le ad det, man kan fordømme det og spotte det, – selv skal jeg ikke fragå, at det i britiske kredse har haft stor betydning for mig selv at være berettiget til at bære et slips, der henfører mig til en særlig fagkreds.

Lad os derfor blot fastslå, at også de yngste årgange kan se en rimelighed i at tilslutte sig Roskildenser-Samfundet – ikke blot for vindings skyld, men for samhørighedsfølelsens skyld. De kan tids nok blive ensomme i denne verden!

Jeg vil indrømme, at jeg sjældent bærer mit emblem for R-S, – men hvor jeg finder det hensigtsmæssigt både for mig selv og for andre at have det på, sætter jeg det i knaphullet.

E. W.

Generalforsamlingen den 6. nov. 1971

Efter at Roskildensersamfundets formand havde budt de ca. 40 deltagere velkommen, valgtes rektor *Henrik Lange* med akklamation til dirigent.

Om det forløbne år aflagde formanden derpå *beretning*. Han kunne i det store og hele henholde sig til de omfattende referater, der er at læse i ROARS KILDE.

Han rettede en tak til de afgående bestyrelsesmedlemmer, specielt til *Carina Andersen-Rosendal*, der som redaktør af ROARS KILDE gennem adskillige år havde ydet en stor indsats for Samfundet.

Formanden appellerede iøvrigt til en diskussion om det stagnerende medlemstal i en tid, hvor antallet af dimittender har været stadig stigende.

Efter beretningen blev derfor dette emne gjort til genstand for en række spørgsmål og svar.

I sin beretning nævnte formanden de medlemmer af Roskildensersamfundet, om hvem det er kommet til vor kundskab, at de er afgået ved døden, – nemlig

Redaktør *Kaj Svarre* (st. 1909).

Assurandør, oberstløjtnant *E. Swane Lund* (r. 1913).

Redaktør *Chr. G. Tortzen* (st. 1917).

Civilingeniør *Folmer Jørgensen* (st. 1918).

Landsretssagfører *Svend T. Bruun* (st. 1920).

Læge *Kaj Fonnesbech-Wulff* (st. 1926).

Sekretær, fru *Lizzie Herreborg*,
f. *Petersen* (st. 1942).

Lektor *Svend Johannsen*.

Formandens beretning blev enstemmigt vedtaget.

Regnskabet gav ikke anledning til megen omtale eller drøftelse og vedtoges enstemmigt.

Lånesagernes omtale på generalforsamlingen

affødte imidlertid en række synspunkter. *Erik Carstensen* mente, at man ved at benytte den eksisterende kapital som sikkerhed kunne udvide lånekapaciteten ret anseligt og derved gøre større gavn. Han foreslog, at man drøftede sagen med en af byens banker.

Formanden gav tilsagn om, at forslaget ville blive taget op til overvejelse i den nye bestyrelse med henblik på eventuel forelæggelse for generalforsamlingen næste år.

Enkelte ajourføringer af Samfundets *vedtægter* fik tilslutning fra deltagerne.

Kontingentet fastsattes – uændret – til 20 kr. om året, – de første 8 årgange betaler dog kun 10 kr. Livsvarige medlemmer må betale 300 kr. én gang for alle.

Om *valg til bestyrelsen*: I stedet for *Carina Andersen-Rosendal* blev kontorchef, civiløkonom *Ernst Willumsen* indvalgt. Samtidig afløser han sin forgænger på redaktørposten.

I stedet for lektor *Svend Johannsen*, der var afgået ved døden, og *Birthe Juul*, der ikke ønskede genvalg, blev boligarkitekt fru *Anna Marie Jørgensen* og bogtrykker *Flemming Vessel* indvalgt.

I stedet for fru *Mette Winther*, der i henhold til vedtægterne skulle udtræde (dimittend fra 1969), blev *Henrik Piil Gøttrup* indvalgt (dimittend fra 1971).

Som revisorer genvalgtes advokat *Esben Johannsen* og statsadvokat *Hans Chr. Bech*.

Et ønske om at optage de ældste af jubilarerne, som er medlemmer af Samfundet, i ROARS KILDE, bliver opfyldt.

Dermed sluttede generalforsamlingen, hvis hovedtræk var en levende interesse for Samfundets fortsatte trivsel og ønsket om at finde nye interessepunkter for de forskellige medlemsgrupper.

Stiftelses- og jubilarfesten 1971

Generalforsamlingen var trukket så længe ud, at tiden var inde til at gå til bords for ved den årlige jubilarfest at hylde Samfundets veteraner.

Over 150 medlemmer og jubilarer var mødt frem til festen, der for første gang afholdtes i den nye skoles store sal.

Bordets første taler var rektor *Henrik Lange*. Til dem, der ved ankomsten forbausset havde spurgt sig selv, om det virkelig var »deres« skole, ville han oplyse, at man næsten til enhver tid havde fundet en ny skolebygning »grim«. Han citerede Rodins udtalelse om, at nøglen til mysteriet ligger i bevægelsen fra en tilstand til en anden.

Der har altid hersket usikkerhed på overgangen mellem to epoker.

Her driver dæmonerne deres spil, og det må blive vor opgave at se til, at slutpunktet ikke bliver katastrofe, men menneskelig tilværelse.

Efter rektor havde en række repræsentanter for de forskellige jubilerende årgange ordet, ældst af dem en 65-års studenterjubilær, over-

ingeniør *E. Park*, – og på spindesiden var fuldmægtig, frk. *Anna Hammerich* og fru *Inge Nissen* fornemme repræsentanter med to vidt forskellige, men meget smukke taler. Overlærer *Martin Hansen* fremhævede, at der også kunne komme noget godt fra Hedehusene, – bl. a. skulle Saxo Grammaticus stamme fra den egn, – andre talere var landsretssagfører *Kaj Ørum Jensen* og skibsreder *Axel Bitsch-Christensen*, direktørerne *Knud Poulsen* og *Knud Tholstrup*. Uden for jubilarenes kreds talte landinspektør *Erik Thorsen* for »de menige medlemmer«, og overkirurg *Oluf Poulsen*, der hellere end at rette to linjer i en tidligere skrevet sang ville fremføre et helt nyt epos (med musikledsagelse) om den gamle og nye skole.

ROARS KILDE har den glæde at kunne bringe hans værk efter dette referat. Oluf Poulsen modtog fortjent bifald for sin »performance«. Resten af aftenen var viet samtaler, dans og samvær med genopfriskning af begivenheder i en mer eller mindre fjern fortid.

DEN NYE SKOLE

Frit efter Johnny Cash: San Quentin

Du slavefængsel, Helvede for mig,
fra da du standsede min barneleg,
og mine drømmes vindutankeflugt
blev uopmærksomt dræbt i sved'rens tugt.
Din kundskabspisk, den hader jeg, for du
har såret mig, og arr'ne ses endnu.
Da jeg forlod dig, var jeg veg og vis,
fordi mit jeg du frosset fik til is.
Du anstalt, har du mon gjort noget godt,
dit mål var mine fejl at lægge blot.
Mit hjerte, sjæl og sind du ej forstod,
systemets ringmur løb jeg panden mod.
Til Helved med dig, alle dine fejl
gir lus i håret, skidtet under min negl,
kun at jeg intet ved, du lærte mig,
derfor jeg klapped i og sagde nej,
du dårekiste, hvor jeg hader dig!

Du nye skole, skabt af tidens krav,
har råd til at glemme, til at kaste af.
De gamle så du komme, leve, dø,
så deres tanker spredt som tørre frø.
Du frie skole, uden krav og pligt,
frigjort for ansvar og forbandet digt,
lar dine unges frie tankespind,
stof uden form, skønt stoffet trænger ind,
fortrænge stof, som vel kan ligge tungt –
som skudens ballast dog dens faste punkt.
Historiens lære, et erfaringsbjerg,
gør udsigten så vid, selv for en dværg,
som ydmygt-stolt kan på en kæmpe stå
og skue vid're, end de gamle så.
Du nye skole, blot du lidt forstår
af det, som hjerter fandt til hjerte går,
da, nye skole, blir du også vor!!!

Discipulus Vetus Scolae Nigrae.

Dimissionen på Roskilde Katedralskole

16. juni 1972

Klokken er lige ved 17.

Katedralskolens store sal er halvt fyldt med gæster, der skal overvære afgangsceremonien for årets studenter og realister.

De forreste rækker foran talerstolen er tomme. Ved siden af talerstolen står rektor *Henrik Lange*.

Klokken er nu blevet 17, og ind ad døren kommer den lang række af studenter og realister.

De søger som lange bugtende slanger ind på deres pladser i rækkerne. Det er nødvendigt, at hver indtager sin rette plads, for når man senere skal op til rektor for at modtage sit eksamensbevis, er den rigtige rækkefølge det eneste, der kan forhindre kaos.

Alle synger »Undrer mig på, hvad jeg får at se«.

Og så står rektor på talerstolen.

»London kl. 23.15. Sommerregnen styrter ned. Damer og herrer i aftentouillet er lige strømmet ud af Covent Garden. Man hører fløjter efter taxaer. Alle stirrer triste ud i regnen undtagen én mand, der med ryggen til de andre er helt optaget af at skrive i sin notesbog«.

Sådan begynder rektor med at fremmale billedet af professor Higgins, fonetikerens, der forsøger at transskribere de forunderlige naturlige, som udgår af blomsterpigen Elizas mund. Og rektor opstiller de to grunde for Higgins til at give sig af med Eliza: Hun er en udfordring til hans professionelle dygtighed, — og succes'en er billig, fordi det bare gælder om at omskabe hende i det førende sociale lags billede. »Hvis Eliza trækker i societyuniformen, sproglig set, så er den hjemme«.

Og nu stilles det spørgsmål: »Er det vores situation? Er det gymnasielærerens situation?«

Det ville måske ikke være helt uberettiget at svare ja. Der findes endnu skoler, hvor man taler om »elevmaterialet«, og man må også indrømme, at der blandt gymnasiets elever er en utilfredsstillende procent fra de grupper i samfundet, hvis børn ikke har samme forestillingsverden, interesser og heller ikke samme sprog som de, der traditionelt stiler mod studentereksamen.

Det ville være arrogant at bestride, at der i og omkring vores skoleform er uløste politiske og

sociale problemer af meget alvorlig karakter, — men der sker noget.

Der er også andre lyspunkter, som vil gøre det umuligt at identificere en dansk gymnasielærer med professor Higgins.

En hel del elever vil overhovedet ikke lade sig behandle som »lerklumper«.

Ironien hos Bernard Shaw ligger jo netop i, at Eliza *ikke* er identisk med den standardvare, som hendes lærer vil gøre hende til. Hun bliver i stedet *levende*, og hendes person sejrer over Higgins.

Udover at den slags elever nok altid har været til, må det erkendes, at der bliver flere af dem.

Dertil kommer som noget meget vigtigt, at skolen slet ikke mere *har* nogen model at forme unge mennesker efter.

Europa har tidligere kendt flere dannelsesidealer. Der var adelens og borgerskabets, og i det 19. århundrede fulgte sværmeri for det nationalt og kristeligt tænkende menneske, der fik sin levetid forlænget et godt stykke ind i vores århundrede.

Men så er det også forbi.

Den politiske, sociale og filosofiske udvikling har fjernet disse idealer, og der eksisterer i dag ikke noget *almengyldigt* dannelsesideal.

Det gælder ikke om at få eleven til at acceptere en bestemt type som sit ideal. Vi kræver ikke tro, men tvivl.

Den nye bekendtgørelse om undervisningen udtaler også, at eleven skal forholde sig *kritisk*, og at det ikke er læreren, men elever og lærere i fællesskab, der vælger det stof, der skal arbejdes med.

Det er næppe den vej, at en herskende klasse sikrer sin magt.

Gennem et litterært citat afrundede rektor sin tale med at påvise betydningen af på tværs af ideer og partitagen at bevare og udvikle det menneskelige, — men tillige at forstå, at »modparten« også er en slags menneske.

Rektor Lange sluttede med at ønske alle dimittenderne to ting:

»at I ligesom Eliza må triumfere over alle, der vil påtvinge jer et bestemt mønster — triumfere i kraft af, at I er personer,

og: at I – for det gjorde Eliza jo også over for Higgins – må finde *personen* i dem, der med rette eller urette opfattes som repræsentanter for systemet«.

Med uddelingen af eksamensbeviserne nåedes som sædvanligt højdepunktet for dimissionshøjtideligheden.

På studenternes vegne talte *Vagn Larsen*.

Blandt de uddelte stipendier skal nævnes Ros-

kildenser-Samfundets legat, der tildeltes Anne-Mette Staugård, 3 z.

Ole Wivels »Der truer os i tiden« og Thøger Larsens »Du danske sommer« udgjorde den musikalske afrunding af festen.

Et punktum var sat.

En tankestreg.

Og så et nyt afsnit...

Dimittendfesten 1972

En halv times tid efter at rektor Henrik Lange havde sluttet den officielle dimission, påbegyndtes på Katedralskolen den fest for realisterne og studenterne med deres pårørende, som Roskildenser-Samfundet havde påtaget sig at arrangere.

I år havde ca. 200 deltagere meldt sig.

Vor formand, *Peter Hartmann*, virkede som toast-master, konferencier og formand på sin sædvanlige måde, – hvormed der menes, at ikke en sjæl kan mærke, at det skulle være særligt svært.

Takket være ham og festkomiteen med branddirektør Erik Carstensen som ihærdig leder, fik aftenen lige fra starten et både hyggeligt og muntert præg.

Der blev sunget flere gode viser og sange, – rektor holdt en tale, som i sin korthed hjalp ham fra at skulle gentage noget af det, han allerede havde sagt.

Aftenens hovedtaler var lektor *P. Kildemoes*.

Kildemoes tog sit udgangspunkt hos Martin A. Hansen, hvor præsten i »Høstgildet« føler sine vanskeligheder, fordi han ikke finder det hensigtsmæssigt at sige, hvad han måske burde.

Da alle var gæster hos Roskildenser-Samfundet, – også taleren, – var han befriet for at tale med andet end gæstens »autoritet«.

Han vendte sig til dimittenderne og polemiserede mod dem, der viste angst for kontante kundskaber. Gymnasieskolen var kun et elementært uddannelsesled, – det måtte derfor blive de få af eleverne, der bagefter satte

spørgsmålstegnene og fandt de nye sandheder. Det var ikke skolens opgave.

Metode uden viden fører til intet, – den bliver – paradoksalt nok – lig med planløshed.

Det er godt at lade sig anfægte, måske fornægte og tvivle, – men det er ikke enhver der bliver stor af at tvivle.

At være individualist kan være udmærket. Man kan se Holger Drachmann bære sin hat som man vil, – men der er noget latterligt ved at gå med hat – uden hoved.

Samarbejde og kommunikation har været slagord, ja de har endog fundet vej i den meget omtalte bekendtgørelse, – derfor vil jeg også gerne sige noget om jeres samarbejde – eller forbløffende mangel på samme. Der råbes af alle højt om, at alle manipulerer med alle. Men få steder manipuleres der så bevidst og gennemført – som f. eks. på Roskilde Katedralskole – af et aktivt elevmindretal med den store elevmængde.

Når flertallet lader det ske, må man trøste sig med, at de muligvis gør det, fordi de er optaget af noget vigtigere, f. eks. at lære noget.

Kildemoes føjede nu nogle meget direkte ord til det omtalte mindretal, som han beklagede kun at kunne tale til – ikke med.

Han ønskede til slut for dimittenderne, at de måtte komme til at betyde noget godt for dem, de kom til at betyde noget for i livet.

Da talernes række var endt, alle sange var sunget og maden spist, begyndte man at danse.

Og det blev man ved med til godt efter midnat.

Festen for de 6 seneste årgange

Igen i år afholdt man den 3. marts under de traditionelle former, fest for gamle elever. De sidste fem årgange samt 3. g'erne var inviteret til at deltage, og de blev lokket med musik og spisning. Musikken sørgede det traditionelle jazz-orkester »Kansas City Stompers« for på udmærket vis. I hvert fald kunne man både danse og høre, hvad man selv sagde. Spisningen sørgede nogle 2. g-piger for. Der blev smurt snitter i lange baner, så lange, at aftenen sluttede med et større udsalg i fødevarer.

Først ved ti-tiden syntes festen rigtigt at komme i gang, for på dette tidspunkt begyndte lokalene at blive fyldte. Nu blev der danset ivrigt, især til Lanciers'en, som startede ved elleve-tiden.

I det hele taget lod det til, at de 250 gæster, som havde indfundet sig, morede sig godt under de givne omstændigheder, så det må siges at festen forløb tilfredsstillende for alle parter. Vi håber det kan gennemføres igen til næste år.

A. C.

Nyt boglegat for skolens elever skænket til Roskildenser-Samfundet

Et af Roskildenser-Samfundets ældste medlemmer har i et brev til Samfundets bestyrelse meddelt, at han agter at skænke et legat til Samfundets disposition.

De årlige renter af legatet skal fortrinsvis benyttes som boglegat for nuværende elever på Roskilde Katedralskole, men kan iøvrigt også anvendes til andre hjælpemidler end bøger.

Grundbeløbet er i dag 15.000 kr., anbragt i 7 % papirer, men da legatet først skal træde i kraft ved legatstifterens død, skal de i tiden indtil

da indvundne renter anvendes til en forøgelse af den samlede legatsum.

Til gaven er knyttet den særlige betingelse, at gaverens navn ikke må offentliggøres, før legatet bliver virksomt.

Som begrundelse for sin gave anfører legatstifteren i sit gavebrev følgende:

»I taknemmelighed til Roskilde og min familie for en god uddannelse«.

Gennem disse linjer kan Roskildenser-Samfundet alene bringe giveren sin tak.

Fire nye bestyrelsesmedlemmer

På sidste generalforsamling indvalgte fire nye medlemmer af bestyrelsen.

Henrik Piil Gøttrup indvalgte som repræsentant for studenterårgangen 1971.

Boligarkitekt, fru *Anna Marie Jacobsen*, der er realist fra 1938.

Bogtrykker *Flemming Vessel*, realist fra 1956.

Kontorchef, civiløkonom *Ernst Willumsen*, der blev student i 1928.

De nye medlemmer er straks kastet ind i Samfundets praktiske bestyrelsesopgaver, idet Mie Jacobsen har fået sæde i aktivitetsudvalget, Henrik Gøttrup i såvel redaktions-, fest- og aktivitetsudvalget, mens Flemming Vessel og Ernst Willumsen er indtrådt i redaktionsudvalget, den sidste som redaktør af ROARS KILDE.

Roskildenser-Samfundets bestyrelse

Teaterinspektør *Holger Rørdam*,
æresformand.

Direktør, civilingeniør *Peter Hartmann*,
formand.

Advokat *Mogens Røest-Hansen*,
næstformand, legatudvalget.

Lægeseekretær *Inge Winther*,
sekretær.

Kontorchef, civiløkonom *Ernst Willumsen*,
redaktør.

Branddirektør *Erik Carstensen*, H.D.
Alexander Crone.

Adjunkt *Ellen Thorsen*, legatudvalget.
Fru *Lise Whitta Jørgensen*.

Boligarkitekt, fru *Anna Marie Jacobsen*.
Bogtrykker *Flemming Vessel*.

Stud. med. *Anders Pedersen*.

Henrik Piil Gøttrup.

Vor æresformand fejrer 60 års studenterjubilæum

I fortegnelsen over årets jubilarer vil vi under 60 års studenterjubilæum finde navnet *Holger Rørdam*.

Årene sletter mange navne, og kun de lidt ældre erindrere og siger: »Nåh, var det ham...« Ikke desto mindre finder vi det helt i orden, at Holger Rørdam får en helt speciel omtale udover hans plads i fortegnelsen sammen med de øvrige.

For det første var han med blandt stifterne af Roskildenser-Samfundet i 1916.

For det andet var han fra starten og senere i mange år medlem af Samfundets bestyrelse, derunder næstformand.

For det tredje udnævntes han i 1956 til æresmedlem med fast plads i bestyrelsen.

For det fjerde blev han i 1961 eenstemmigt valgt til *æresformand*.

Og så kan vi iøvrigt fortsætte talrækken med

en opremsning af alle de pålagte og selvpåtagne hverv, i hvilke han gennem årene har gjort Roskildenser-Samfundet store tjenester.

Alene hans 16 år som redaktør af ROARS KILDE (fra begyndelsen i 1922 til 1938) fortæller lidt om hans utrættelige energi for Samfundet.

Som teatermand har han også betydet meget for os. I de år, hvor aktiviteterne samlede sig om revyer, spex og skuespil, var han den inspirerende og ledende kraft.

Hans digte, sange og taler berømmes af dem, der oplevede dem.

Derfor skal han da også nu på sin livsaften hyldes af de mange kammerater af vidt forskellige årgange, for hvem han har været et eksempel og en god ven.

Æresformand, en sjælden titel, – men hvor fortjent!

Alle henvendelser til Roskildenser-Samfundet sendes til sekretæren:

Inge Winther
Skomagergade 3, 4000 Roskilde
Girokonto 7150

Husk at sende besked om adresseforandring.

Årets jubilarer

Alle oplysninger om årets jubilarer indsamles og bearbejdes af Roskildenser-Samfundets sekretær, fru Inge Winther.

Som det vil fremgå andetsteds rummer dette arbejde mange vanskeligheder, der vil kunne lattes, dersom alle fra de jubilerende årgange kunne tænke sig at betragte sig selv som Inge Winthers »medarbejdere«.

50 års jubilarer

Sproglige studenter 1922

Birgitte Bøgh, f. Brendstrup, afg. v. døden.
Dommer, fru Gerda Schou, f. Buch, Provstevænget 6, Roskilde.
Fru Hanne Hollbøll, f. Engel, Kagstrup, pr. Herlufmagle.
Tandlæge Poul Eriksen, Hyldevænget 5, Lyngby.
Assistent Hans Laurits Hansen, Koldinggade 5², København Ø.
Direktør Carl E. Kiellerup, Drosselvej 6, Rungsted Kyst.
Sognepræst Gunnar Lund-Sørensen, Roholte, pr. Fakse.
Fru Ruth Møllerup, f. Frølich Nielsen, Kongevej 7, Helsingør.
Købmand Hans Christian Rahbek, Torvet 8, Ringsted.
Hans Rønø, afg. v. døden.
Fru Ragna Storm, f. Smedegård, Højvangsvej 18, Glostrup.
Abigael Lunding Smith, afg. v. døden.
Direktør Gunnar Staal, Ivigtutvej 1, Århus N.
Fru Else Skeby, f. Clorius Sørensen, Borge-diget 16, Roskilde.
Landsretssagfører Torsten Sørensen, Sdr. Allé 29, Køge.

Matm. studenter 1922

Anna Andersen, afg. v. døden.
Fru Kirsten Mogensen, f. Gravesen, Askevænget 33, Virum.
Bancingeniør, cand. polyt. Holger Anker Jensen, Åboulevarden 6, København N.
Landsretssagfører Esben Johannsen, Algade 1, Roskilde.
Civilingeniør Mogens Matthiesen, Overmarksvej 17, Kolding.
Afdelingsingeniør, cand. polyt. Gunnar Bramslev, Peder Bangsvej 189, Valby.

Realister 1922

Tømrermester, entreprenør Jørgen Blume, Nørregade 66, Køge.
Thorsten Guldager, afg. v. døden.
Fru Gerda Sommer, f. Egmosse Hansen, Hyldegårds Tværvej 20, Charlottenlund.
Husmand Johannes Hansen, Tranemosevej 147, Svenstrup, pr. Kalundborg.
Prøvemester Robert Hansen, Skovbovængets Alle 24, Roskilde.
Vita Wolf-Jürgensen, f. Hansen, afg. v. døden.
Grosserer Alf Henningsen, Ved Bellahøj 21⁸, Brønshøj.
Forpagter Svend Åge Jensen, Højby Huse, pr. Lejre.

Ekspeditionssekretær Ulla Jensen, Peter Bangsvej 120, København F.
Fru Xenia Bang, f. Knuth, Alsvej 4 A, Hørsholm.
Værkmester Niels Axel Lang, 3756, Edinburgh Street, Burnaby, 2 B C, Canada.
Kontorchef Georg Elsvig, Støden 16, Roskilde.
Bankbogholder Sigurd Lassen, Vindingevej 65 A, Roskilde.
Prokurist, fru Inna Mandrup, Ekenæsvej 3, Nærum.
Ingeniør A. Carl Emil Olsen, Sønderengen 19, Søborg.
Bibliotekar Edith Frey Olsen, Åbenrå 31⁴, sidehuset, København K.
Kontorchef Hans Endsgård, Hostrups Have 40, København F.
Harald Pedersen, udvandret til USA.
Mogens Scheel, afg. v. døden.
Arkitekt M.A.A. Ingeborg Schmidt, Øverødvej 96 B, Holte.
Christian Wolf-Jürgensen, afg. v. døden.

40 års jubilarer

Sproglige studenter 1932

Fru Esther Andersen, f. Abitz, Hovedgaden 78, Hårlev.
Børnehaveleder Astrid Baslev, Langelandsgade 4, Odense.
Politifuldmægtig Jens L. Bruhn, Bruunsgade 29, Århus.
Ekspeditionssekretær, cand. jur. Karen A. Byberg, Rådmand Steins Alle 16 B, Kbh. F.
Sognepræst J. Th. Ejnar Christiansen, Ederlandsvej 35 A, Herlev.
Vicekonsul Axel H. Rye Clausen, Via Conca del Naviglio 9, 20123 Milano, Italien.
Husholdningslærerinde, fru Gudrun Winkel, f. Egilsson, Julius Valentinersvej 5, Kbh. F.
Landsretssagfører, fru Agnete König, f. Hansen, Vangeleddet 66, Virum.
Eva Hansen, f. Humlum, afg. v. døden.
Lektor Inge Humlum, Stadionvej 13, Ribe.
Rigmor Arnbak, f. Jagd, afg. v. døden.
Skolepsykolog, cand. psyk., fru Alice Christiansen, f. Karmann, Højgårdsvej 11, Viby J.
Forstanderinde Else Mahrt-Olsen, Valkyriegade 32², København N.
Ellen T. Møllerup, afg. v. døden.
Fru Edith Joh. Svarre, f. Petersen, Skovvænget 16, Køge.
Overkirurg, dr. med. Oluf Poulsen, Strandvej 114, Snekkersten.
Fru Karen Christensen, f. Riis, Tjørnevej 26, Allerød.

Fru *Ase Holm*, f. *Sebber*, Rosenstandsvej 17 A, Charlottenlund.
Kirsten Skovgård-Petersen, afg. v. døden.
Fru *Anna Bengård*, f. *Suenson*, Nørrebro-gade 157, København N.
Fru *Gerda Sattrup*, f. *Sørensen*, Knud d. Storesvej 41 D, Roskilde.
Fru *Sigrud Puggård*, f. *Toft*, Hvidkildevej 36 A, København NV.
Ekspeditionssekretær *Axel Wern*, Poppelalle 18, Holte.

Matm. studenter 1932

Kontorchef, cand. polit. *Evald J. A. Hansen*, Gl. Vardevej 8 A, Esbjerg.
Lærer *Vilhelm Humlum*, Richtersvej 2, Silkeborg.
Fhv. maskinfabrikant *H. Ove N. Jacobsen*, Solvænget 19, Alkestrup, pr. Tureby.
Viceskoleinspektør *Svend R. Jacobsen*, Munkehøj 7, Søborg.
Kontorchef *Otto Jensen*, Roskildevej 100, Valby.
Direktør, cand. polit. *Knud T. Knudsen*, H. A. Clausensvej 20 A, Gentofte.
Lektor *Erik Ecksteen Kofoed*, Eskeager 6, Søborg.
Tandlæge *P. Kjeld Moesgaard*, Stationsvej 12, Farum.
Stadsdyrlæge *Poul Oxhøj*, Mågevej, Horsens.
Stationsleder *Keld B. Petersen*, Kongshvilevej 37, Lyngby.
Thorkild Petersen, afg. v. døden.
Maskinchef *Erik Risbjerg Thomsen*, Æblerosestien 7, Birkerød.

Realister 1932

Direktør, civilingeniør *Svend Albrechtsen*, Tingvej 7, Haslev.
Fabrikant *Hans R. Thidex Clausen*, Degnelodden 11, Brøndbyvester, pr. Glostrup.
Arkitekt M.A.A. *William Felding*, Søtoften 41, Gentofte.
Overfenrik *Åge Helver*, Kongebakken 14, Roskilde.
Fru *Harriet Lund*, f. *Johansen*, Rønnebærvej 2, Dianalund.
Grosserer, statsaut. ejendomsmægler *Henry Klarskov*, Hindbjerg 7, Karlslunde.
Politiasistent *Børge K. Knudsen*, Brabrandvej 8, Rødovre.
Statsaut. revisor *Jørgen Larsen*, Gråbrødretorv 14, København K.
Fru *Regitze Sonne Hansen*, f. *Mayntz-Clausen*, Tonysvej 29, Charlottenlund.
Ingeniør *Knud Svarre Nielsen*, Dr. Sofiesvej 39, Roskilde.
Bankprokurist *Stig Nielsen*, Lejre.
Sekretær, statsaut. ejendomsmægler *Erik A. Nissen*, Ny Vestergårdsvej, Værløse.
Gårdejer *Frands Olsen*, »Uruplund«, pr. Borup.
Borgmester, direktør *Volmer Olsen*, Tølløsevej 27, Tølløse.
Lægeseekretær, fru *Helene Jensen*, f. *Rasmussen*, Rughaven 25, Roskilde.
Fru *Gerda Worm*, f. *Schæffer*, Grønnevej 131A, Virum.

Knud Straarup, afg. v. døden.
Konsulent *Hans R. Willumsen*, Algade 39², Roskilde.
Lægeseekretær, fru *Inge Winther*, Skomagergade 3, Roskilde.

25 års jubilarer

Sproglige studenter 1947

Fru *Bente Skajaa*, f. *Preisler Andersen*, Præstegårdsvej 13, Mårslet.
Åse Antoni, afg. v. døden.
Hruna Bjørnsted, f. *Brisson*, afg. v. døden.
Cand. jur. *Jørgen Cortsen*, Bymarken 30, Roskilde.
Korrespondent *Alice Ganderup*, Rådmand Steins Alle 16 B, København F.
Fru *Marie-Louise Carlander*, f. *Guldberg*, Kellokoski, Finland.
Lærerinde, fru *Else Vadsager*, f. *Møller Hansen*, Tjørnevej 20, Ringsted.
Mrs. *Jutta Georg*, f. *Jarle*, Hillside Avenue, Hollywood 46, California.
Fru *Ellen Olesen*, f. *Malherbes Jensen*, Ågabet, Maribo.
Fru *Inger Torben Hansen*, f. *Jeppesen*, Vedbendvej 6 B, Risskov.
Sekretær, fru *Agnete Ritsing*, f. *Klint*, Chr. VII Alle 9, Søllerød, Holte.
Lærerinde, fru *Gerda Jensen*, f. *Henckel Lan-nik*, Åbyskov, Skårup Strand.
Lærerinde, fru *Birthe Scorsve*, f. *Larsen*, Sdr. Kirkeby skole, Egebjerg, pr. Nyk. F.
Fru *Kaja Elisabeth Magnussen*, f. *Madsen*, Søndervangsvej 74, Glostrup.
Fru *Lis Olsen*, f. *Nielsen*, Lindeparken 53, Næstved.
Læge, cand. theol. *Johannes Otzen*, Abels Alle 80, Fruens Bøge.
Adjunkt, fru *Inga Engel Kruuse*, f. *Poulsen*, Envigsgränd 13, 22375 Lund, Sverige.
Korrespondent, fru *Birthe Claudell*, f. *Skov*, Ushus, Sjørring, Hobro.
Læge *Hans Worm*, Vilh. Andersensvej 8, Ringsted.
Overlæge *Jørgen Worm*, Hunderupvej 98, Odense.

Matm. studenter 1947

A-klassen

Fabrikschef, civilingeniør *Hans Maglegård Andersen*, Bestyrerboligen, Papirfabrikken, Silkeborg.
Direktør, civilingeniør *Johannes Bro-Jørgensen*, Themsvej 13, Risskov.
Fru *Kirsten Ilsøe*, f. *Germuth*, Valhalvej 75, Roskilde.
Ex. pharm. *Arne Schouw Hansen*, Frøgårdsvej 19, Haslev.
Fhv. assistent *Curt H. Hirtsø*, Hovedgaden 401, Hedehusene.
Civilingeniør *Aksel Hjertholm*, Lunas Alle 6, Esbjerg.
Direktør *Ivan Ilsøe*, Valhalvej 75, Roskilde.
Underdirektør, civilingeniør *Søren Asger Jensen*, Elisabethenstrasse 24, D 6106 Erzhausen, Vesttyskland.

Advokat *Hans Kristensen*, Finsensvej 13 A⁷, København F.
 Direktør, civilingeniør *Niels Christian Larsen*, Prins Haralds Alle 50, Fruens Bøge.
 Fru *Grethe Larsen*, f. *Lorenzen*, Tranekærgård, Gl. Lundby, pr. Lundby.
 Docent, civilingeniør *Kai D. Lundgren*, Leandervej 7, Hasseris, Ålborg.
 Tandlæge, fru *Kirsten Grodum*, f. *Olsen*, Østre Kirkevej 22, Herning.
 Overlæge *Jørgen Flemming Valdorf-Hansen*, Toftegårdsvej 24, Værløse.
 Ungdomskonsulent *Bent Vedsø*, Solvænget 13, Sundby, pr. Nykøbing F.
 Ørelæge *Jørgen Værbak*, Bellingevej 5, Nykøbing F.

B-klassen

Fru *Jytte Bock-Petersen*, f. *Birch*, Kærsangervej 87, Holbæk.
 Læge *Thorkild Budtz-Olsen*, Byskellet 3, Rungsted Kyst.
 Fru *Birgit Christiansen*, f. *Buhl*, Bistrupgårdsvej 12, Bistrup, Birkerød.
 Overlæge *Aage Dahl*, Ellemarken 4, Virklund, Silkeborg.
 Forstkandidat *Lars Chr. S. Feilberg*, Enghavegårdsvej 1, N. Herlev, Brødeskov.
 Civilingeniør *Ole Flensborg*, Strandpromenaden 30, Horsens.
 Kommunalærer *Bjarne H. L. Hansen*, Kildeholmen 13, Glostrup.
Henning Bender Hansen, afg. v. døden.
 Læge *S. A. Villars Jørgensen*, Roskildevej 7, Hvalsø.
 Fysioterapeut, fru *Bodil Rasmussen*, f. *Koefoed*, Vilvordevej 9, Charlottenlund.
 Laborant *Else Trier Pedersen*, Peter Bangsvej 248, Valby.
 Plantagejer *Gerhard Pedersen*, Bøgely, Lellinge.
 Civilingeniør *Bent Clement Pedersen*, Attmosevej 45, Holte.
 Direktionsssekretær, fru *Maja-Lisa Worsøe-Andersen*, f. *Reiter*, Vallerødgade 20, Rungsted Kyst.
 Tandlæge, fru *Hanne Midttun*, f. *Rømer*, Sognevejen 39, Himmelev, Roskilde.
Ole B. Sejrsen, afg. v. døden.
 Overlærer *Jørgen B. Suhr*, Højeløkkevej 15, Knarreborg.

Realister 1947

A-klassen

Civilingeniør *Otto Dahn*, Tjørnevej 1, Borup.
 Fru *Dagmar Rasmussen*, f. v. *Dolenga-Chodakowski*, Vallerød Banevej 16, Rungsted Kyst.
 Fru *Birthe Johannesen*, f. *Frederiksen*, Jupitervej 67, Hornbæk.
 Bankassistent, fru *Annelise Poulsen*, f. *Hansen*, Ll. Katrinebjerg, Herringløse.
 Fru *Birthe Hansen*, f. *Nøhr Hansen*, Kongebakken 8, Roskilde.
 Fru *Inger Jensen*, f. *Brodersen Hansen*, Stenbakkegården, Brørdrup, pr. Gadstrup.
 Grosserer *Otto D. Hansen*, Stengårdsalle 95, Lyngby.

Fru *Kirsten I. Pedersen*, f. *Jeppesen*, Vestervej 13, Tåstrup.
 Kontorassistent, fru *Inger Witzke*, f. *Johansen*, Kystvej 83, Rungsted Kyst.
 Indkøbschef *Poul Henckel Lannik*, Sædemarksvej 5, Brøndbyerne pr. Glostrup.
 Assistent *Axel Henrik Larsen*, Nygåardsvej 14 st., København Ø.
 Fru *Gerda K. Jensen*, f. *Larsen*, Hegnede, pr. Borup.
 Indkøbschef *Aage Kralund*, Vognmandsmarken 32, Roskilde.
 Børnehavelærerinde, fru *Birthe Sofie Rasmussen*, f. *Nielsen*, »Langevrågård«, Testrup, pr. Haslev.
 Proprietær *Bent Engelsborg Olsen*, Rosengården, Kværkeby, pr. Ringsted.
 Fru *Inge Wiedmann*, f. *Engelsborg Olsen*, D 4421 Grossregen, Ulmenstrasse 6, Vesttyskland.
 Salgschef *Frank Bech*, Prins Burisvej 14, Roskilde.
 Bankbestyrer *Bent E. Pedersen*, Orevej 88, Vordingborg.
 Bankassistent, fru *Rut K. Nielsen*, f. *Pedersen*, Hovedgaden 44, Borup.
 Salgskonsulent *Ole Schwartz Sørensen*, Thor-søgård, Virklund, Silkeborg.

B-klassen

Lærerinde, fru *Annelise Groth*, f. *Andersen*, Ved Bellahøj 24 B¹³, Brønshøj.
 Herreekviperingshandler *Hans Peter Andersen*, Søndermarksvej 12, Tåstrup.
Jørgen Flemming Brødsgaard, Jagtvej 68³, København N.
 Lærerinde, fru *Inger Sofie Jensen*, f. *Christensen*, Søvej 2, Halseby, Korsør.
 Major *Uffe H. Fritsche*, Frederiksborgvej 173, Roskilde.
 Fru *Jytte Fossum*, f. *Hansen*, Seterhøjbakken 4, Bekkelagshøgda, Norge.
 Fru *Lone Pinborg Kriegsbaum*, f. *Hansen*, Bartholinsgade 9², København K.
 Maskinmester *Bent Holving*, Danmarksgade 5, Vojens.
 Fru *Birthe Margrethe Curtis*, f. *Jeppesen*, 6078 Zeppelinheim, Bichenring 19, Vesttyskland.
 Lagerforvalter *Sven Bang Jespersen*, Toftegårdsvej 33, Asnæs.
 Fru *Birthe Bügel*, f. *Funch Larsen*, Bellisvej 3, Hørsholm.
 Salgschef *Bent Wigand Mathisen*, Skoleparken 171, Beder.
 Ingeniør *Jørgen Chr. Vald. Mygind*, Mågens Kvarter 15 B, Albertslund.
 Korrespondent, fru *Merethe Poulsen*, f. *Nielsen*, Morbærvej 12, Roskilde.
 Registreret revisor *FRR Gerhard Chr. Ohms*, Søvang 10, Roskilde.
 Fru *Annelise Jørgensen*, f. *Pedersen*, Roskildevej 7, Hvalsø.
 Familievejleder, fru *Else Jensen*, f. *Rohde*, Dagliljevej 14, Roskilde.
 Fru *Ruth Jensen*, f. *Sørensen*, Fogedgårdsvej 2, Skibby.
 Fru *Birgit Hald*, f. *Voigt*, Ibsensvej 9, Tåstrup.

Den her anførte fortegnelse over jubilarerne er komplet. Men der findes jo endnu ældre jubilarer end de 50-års fejrende. Hvad dem angår, har ROARS KILDE valgt kun at bringe navnene på dem, der er medlemmer af Roskildenser-Samfundet.

65 års jubilarer

Student 1907

Direktør, civilingeniør *Axel V. Jensen*,
Rådhusparken 10, Hasseris, Ålborg.

Realister 1907

Entreprenør *P. Brøker*, Skovhøj, Bredtved,
Hølbæk.

Fhv. stationsforstander *Axel Kranholm*,
Margrethegården, Dr. Sofiesvej 72⁸,
Roskilde.

Overdyrlæge *K. C. Nielsen*, Tårnholmsvej 5,
Brønshøj.

Fhv. maskinmester *N. C. Nielsen*, Valby-
holm 23¹ nr. 287, Valby.

Billetkasserer *P. J. Olsen*, Allehelgensgade 21²,
Roskilde.

60 års jubilarer

Studenter 1912

Dyrlæge *Poul E. Glahn*, Jernstøbervænget 7,
Køge.

Landsretssagfører *Holger Harboe*, Annasvej 9,
Hellerup.

Overlærer, fru *Helga Hoffmann*, Strand-
vejen 87 B¹, København Ø.

Æresformanden i Roskildenser-Samfundet,
teaterinspektør, forfatter *Holger Rørdam*,
Bakkevej 10, København NV.

Generalkonsulinde *Agnes Schrøder*, Urania-
vej 2², København V.

Civilingeniør *F. T. Skov*, Ole Olsens Alle 11,
Hellerup.

Realister 1912

Fhv. statskontorassistent ved DSB *Georg Chri-
stiansen*, Lollandsvej 42², København F.

Inspektør *Harald Henningsen*, Teglværksvej 4,
Slagelse.

Fru *Margrethe Ostermann*, Værnedamsvej 9,
København V.

De skulle vide, hvor mange jubilarer, der forsvinder ud i den blå luft!

Hvert eneste år er det en del af vor sekretærs arbejde at få opstillet listen over de forskellige jubilarer så perfekt som muligt.

Når man ser den færdige liste, synes man vel, at det må da være nemt nok med vor tids indgående registrering af mennesker i det danske samfund.

Det synspunkt er nu ikke helt rigtigt, men måske ville det være lettere, hvis alle var blevet medlemmer af Roskildenser-Samfundet straks efter deres udgang fra skolen – og forblevet medlem siden.

Men det er jo slet ikke den situation, sekretæren sidder i.

Det kan undertiden lykkes vor sekretær at følge en persons gøren og laden – og dertil hørende adresser – en 5–6 år efter, at hun eller han har forladt skolen og Roskilde, – men så holder det op.

Uddannelse, indtræden i stilling andetsteds, fjerner den pågældende fra de gamle kammerater. Ingen ved, hvor den pågældende kom hen.

For pigernes vedkommende er der det særlige forhold ved navneskifte, der gør sig gældende, når hun gifter sig – og selvfølgelig i en helt anden by.

Så begynder det møjsommelige arbejde.

Ved hjælp af vejvisere, diverse »blå bøger« for forskellige erhverv eller embedsretninger, ved stikbreve i nord og syd til medlemmer fra nærliggende årgange, ved henvendelser til folkeregistre, pløjer sekretæren sig fra år til år frem til nu. Der er sejrstolthed, når man finder frem til den eftersøgte.

»Der er ikke det folkeregister i Danmark, jeg ikke har været i forbindelse med«, sagde Inge Winther en dag, da redaktøren talte med hende om dette eftersøgningsarbejde.

25- og 50-års jubilarene er de værste

Det har ganske naturligt vist sig, at 25- og 50-års jubilarene er de vanskeligste at finde. De første af de grunde, der ovenfor er angivet.

Det er »flakkeårene« i den enkeltes tilværelse, der skaber vanskelighederne.

40-års jubilarene er ikke nær så slemme. Dels sker der ofte en del indmeldelser i vort samfund ved 25-års jubilæet, – dels er alle de, der blev »fundet« dengang, ikke så svære at genopsøre.

Men så kommer 50-års jubilarene. De er aldersmæssigt nået til pensionsalderen, de er 68-70 år gamle og har forladt deres stilling og ofte tillige den by, hvori de sidst har virket.

De har nu søgt en pensionists ofte mere beskedne tilværelse og er krøbet i hi.

De kan virkeligt også være vanskelige at finde frem til.

Kan vi andre hjælpe sekretæren?

Måske kunne vi alle være med til at hjælpe vor sekretær på dette område.

Lad os f. eks. forestille os, at sekretæren i god tid – d.v.s. i begyndelsen af jubilæumsåret (i januar-februar) tilsendte hvert medlem af Samfundet fra netop denne jubilæumsårgang en liste over samtlige jubilarer fra pågældendes klasse med anmodning om at få listen tilbage påført de seneste adresser, som modtageren kendte på kammeraterne.

Der er næppe tvivl om, at meget slid og megen porto kunne spares for foreningen, dersom den enkelte ville ofre et kvarters tid, en kuvert og et frimærke derpå.

Og det ville vist nok ingen af os have noget imod.

Denne fremgangsmåde ville højst sandsynligt gøre muligheden for et gensyn med gamle kammerater endnu større.

Lad os prøve det nogle år.

Dimittenderne 1972

A

nysproglig linje

Gurli Bechmann Andersen
Merete Andersen
Henrik Doose
Vibeke Margrethe Gottlieb
Marianne Gaarde
Lone Hedegaard Hansen
Monica Charlotte Louise Marie
Holstein-Ledreborg
Jytte Dohn Høgh
Karin Jakobsen
Lilian Rohde Jensen
Maj-Britt Jensen
Susanne Lund Knudsen
Anette Lindekrans
Mai-Britt Just Levin Pedersen
Karin Simone Egelund
Petersen
Nanna Steen Petersen
Niels Rasmussen
Ida Birgitte Sejten

klassisk-sproglig linje

Inger Margrethe Aggernæs
Birgit Kristine Hansen

musiklinje

Ann Hyllested

B

nysproglig linje

Helene Gyldenkerne
Benedikte Dilling Hansen
Berit Raahede Hansen
Ida Haug Jensen
Mai-Britt Susanne Jensen
Anne-Tove Krusegaard
Jørgensen
Lars Thorup Kruse
Bodil Krüger
Øyvind Kyrø
Kaare Langlet
Ole Moll
Niels Carsten Pedersen
Helle Rasmussen
Ulla Storm
Susanne Wæver

klassisk-sproglig linje

Aase Birgitte Bækbo Andersen
Henriette Bitsch Larsen
Birgitte Lauridsen

musiklinje

Peter Christian Arne Grøn
Johnsen

C

nysproglig linje

Øyvind Ascanius
Klaus Christensen
Anne Dorthe Mikkelsen
Hansen
Anne Margrethe Højgaard
Jensen
Joan Birthe Leergaard
Jesper Switzer Magnussen
Bjarne Svenning Nielsen
Peter Ove Smidt Nielsen
Carsten Nyborg
Beth Gad Olsen
Ida Krarup Rasmussen
Per Eugen Skyttebo
Susanne Thygesen

klassisk-sproglig linje

Marianne Murholt

musiklinje

Bente Foldager
Lisbeth Hvid
Anne Jacobsen
Birgitte Munch-Steensgaard
Lise Møller
Helen Sandbjerg
Niels Mørch Secher
Torsten Svendsen

X**matematisk-fysisk linje**

Clint Børge Vilhelm Andersen
 Ebbe Andreassen
 Philip Berg
 Niels Bo Christensen
 Thomas Eivind Frandsen
 Michael Porskjær Hansen
 Anne-Mette Helmgaard
 Birgit Kaarre Jensen
 Minni Lisbeth Østergaard
 Jensen
 Poul Gunnar Jensen
 Carsten Gerhard Køneke
 Henning Larsen
 Vagn Stefan Westerberlaae
 Larsen

Steen Madsen

Peter Alberg Petersen

Birte Ulrike Plesner

Peter Sørensen

Steffen Thorborg Sørensen

Henrik Tougaard

matematisk-naturfaglig linje

Søren Hedeager Matthiesen

Ebbe Bo Nielsen

Grethe Inger Suhr

Lis Kristine Suhr

Y**matematisk-fysisk linje**

Peter Christophersen

Claus Dahl

Birgitte Elbek

Liselotte Friis

Niels Henrik Helbo Hansen

Allan Lind Jensen

Lars Steen Jensen

Søren Jensen

Niels Bo Jørgensen

Johnny Karl Madsen

Carsten Birger Olsen

Annemette Bjerggaard

Pedersen

Jørn Holger Pedersen

Henrik Rasmussen

Aksel Valdemar Stigaard

Lisbeth Teilmann

matematisk-naturfaglig linje

Kari Else Dall-Hansen

Mette Gyldenkerne

Vibeke Damm Jensen

Bente Tofte Jespersen

Christian Jørgen Helms

Jørgensen

Lene Stampe Mortensen

Allan Stenlov

Z**matematisk-fysisk linje**

Steffen Brændgaard Andersen

Flemming Elm

Kell Eriksen

Jens Korsbæk Jensen

Peter Anker Jensen

Svend Asger Jensen

Lizzie Birgit Jørgensen

Kim Ronald Kristiansen

Nils Henrik Larsen

Palle Lehmann Larsen

Jens Christian Bruun Nielsen

Jens-Erik Varmark Nielsen

Jane Olsen

Lasse Solgaard

Anne-Mette Staugaard

Niels Bojsen Træden

Jan Zangenberg

matematisk-naturfaglig linje

Søren Madsen

Preben Nørregaard

Kai Sørensen

Realeksamen

Elisa Berg-Sørensen

Lajla Daugaard Christensen

Claus Michael Drastrup

Bodil Frandsen

Rudi Jensen

Jens Ditlev Monrad

Dorte Thor Nielsen

John Høegh Petersen

Mette Borchsenius Therbild

To lærere trådt tilbage

Lektor Hans Kjær

Lektor Hans Kjær har taget sin afsked fra Roskilde Katedralskole. Om ham kan med rette siges, at det er »efter lang og tro tjeneste«. Han har i mere end 40 år lagt enorm interesse, flid og samvittighedsfuldhed i arbejdet med sine elever og sit fag. Og arbejdet har båret frugt – ikke alene til eksamen, hvor Kjærs elever sædvanligvis klarede sig fint – men også derigennem, at mange i deres videre studier gjorde god brug af den matematiske viden, de havde erhvervet hos Kjær.

I flere år varetog Kjær indre inspektion på skolen. Både som inspektor og som lærer kunne det hændes, at Kjærs temperament slog gnister, og en eller anden synder blev genstand for en voldsom tordentale. Men bagefter var alt glemt og tilgivet fra Kjærs side, og jeg har aldrig hørt, at nogle elever skulle høre nag, tvært-

imod er Kjær af sine elever stedse blevet omfattet med stor veneration.

Blandt kolleger har Kjær været genstand for sympati og agtelse, for sine yngre fagkolleger har han været en hjælpsom vejleder og ven. Vi er en del, der i høj grad savner Kjær på skolen.

Knud Whitta Jørgensen.

Lektor fru Ethel Andersen

»Fru Andersen har taget sin afsked fra RKS nu i sommer«. Denne triste meddelelse dumpede forleden ind ad brevsprækken og gav anledning til en hurtig tankereprise af 7 års skolegang på RKS. Fru Andersen står for mig først og fremmest som den fremragende tysklærerinde, der ikke skyede nogen anstrengelser for at banke kendskabet til det tyske sprogs mange kringelkroge ind i vore ikke altid lige modtagelige

hoveder. Nuvel, ikke alle præpositions- og verberemser var lige sjove, men bagefter vil mange nok indrømme, at udbyttet af fru Andersens

tyskundervisning står i rigeligt mål til de stillede krav undervejs. – Som klasselærerinde har fru Andersen været forbilledlig – altid stærkt engageret i de enkelte elevers problemer og i klassens sammenhold, og ved det grønne bord vogtende som en hønemor over sine elevers ve og vel. – Klaseture med fru Andersen var sikre på tilslutning, og det samme gjaldt sammenkomsterne i hendes hjem, hvor adskillige årgange både før og efter studentereksamen har nydt godt af hendes og hendes mands gæstfrihed.

På mange tidligere elevers vegne vil jeg ønske fru Andersen et langt og godt otium efter 37 års indsats bag katedret. *Jørgen Skaarup.*

Fra skolens årsskrift 1972

For dem, der kun husker skolens administration som en slags venstrehåndsarbejde for en eller et par af lærerne, kan det muligvis være ganske oplysende at få at vide, hvor mange råd og udvalg, der i dag skønnes nødvendige for at »køre« skolen.

Der findes nu

- lærerrådet
- elevrådet, senere: elevforsamlingen
- samarbejdsudvalget
- kunstudvalget
- kantineudvalget
- stipendienævnet
- byggeudvalget
- skolenævnet

Museumsundervisningen

Siden 1959 har der på Roskilde Museum været oprettet en museumsundervisning, der blev tilknyttet Roskilde Katedralskole. Den er dog også kommet andre skoleformer, derunder op-landsskoler, tilgode.

Som særlig museumspædagog er lektor *Niels A. Christensen* yderligere blevet tilknyttet Holbæk Museum, der er landsdelsmuseum for Vestre Storamt.

Musiklivet

Både på det instrumentale og det vokale område har det sidst forløbne skoleår været præget af stor aktivitet.

Man har afholdt to større koncerter og iøvrigt i vidt omfang deltaget aktivt i koncerter og foranstaltninger – ofte i samarbejde med andre skoler.

Klubben »Hroar«

Klubben »Hroar« har gennemført to succes'er og en fiasko, – hvis man skal tro, hvad klubben selv refererer.

Kammeratskabsaftenen samlede over 600 deltagere, – det første »sold« med virkeligt mange deltagere blev overskygget af en lidet besøgt fest, hvor et alt for dyrt orkester satte gevinsten fra den forrige fest til.

Først julesoldet rehabiliterede klubbens evne til at få sat noget virkeligt godt i sving. Her deltog 450 mennesker i et taffel med flæskesteg, rødvin og nissehue.

Den samlede omsætning for klubbens sammenlagt 11 arrangementer har været 105.000 kr.(!)

KILDEKALK

For nogle måneder siden døde en af Roskildenser-Samfundets gode venner, fhv. kontorchef i D.S.B., civilingeniør Alfred Andersen, Dronning Margrethesvej 38, Roskilde. Afdøde, der var student fra 1921, vil især blive husket i anledning af, at han for en halv snes år siden skænkede Roskildenser-Samfundet kr. 40.000 til minde om hans forældre. Beløbet indgik i studie- og uddannelsesfonden under navnet »A. P. Andersen og Hustrus Mindefond«.

I krypten til katedralen i Chatham, den kendte flådeby i Kent, England, finder man en samling modeller af særprægede kirkebygninger fra hele verden.

Blandt disse er også en model af Roskilde Domkirke.

Sammenlignet med de mange andre må det da også fastslås, at helhedsbilledet af kirken med sine slanke spir ikke har noget sidestykke i sin egenart.

Lidt om skolearkitektur

Der har i Danmark gennem det sidste halve århundrede været bygget et meget stort antal skoler.

Det er mærkeligt at bevidne, i hvilken grad selv dygtige arkitekter »stivner« over for den opgave at bygge en skole.

Enkelte er virkelig smukke, men flertallet er enten jævnt triste eller der er lagt så megen vægt på det funktionalistiske, at man helt har forsømt den æstetiske opgave.

Man glemmer, at skolens lærere og elever gerne må have fornøjelse af at nærme sig skolen.

Tager man således Roskilde Katedralskoles nye bygningskompleks, er det en almindelig anskuelse hos selv æstetisk meget frigjorte personer, at det virker ideløst og fabriksagtigt.

Den gamle skole på Domkirkepladsen var heller ikke nogen skønhedsåbenbaring, tung, grå og trist, men hævet ved sit naboskab til domkirken. (Tænk, hvor meget smukkere rektorboligen faktisk var).

Af danske højere almenkoler kan man pege hen på Sorø Akademi, der på en ganske anden måde stemmer sindet mod »Artibus ingenuis«, – men det er jo ikke Soranernes motto!

Fyndigt svar

Opslagstavler var før i tiden en meget alvorlig sag. Normalt var det kun skolens ledelse, der havde adgang til disse. I kantinen på Katedralskolen findes der i dag en tavle af anselig størrelse, hvorpå man kan finde mange morsomme ting hæftet.

Flere plakatlignende »annoncer« for tilslutning til kollektiver på landet i nærheden af byen prydede tavlen, da vi sidst så den.

En af dem begyndte således:

**Vi har plads
til en ikke-intellektuel pige**

Vi gætter, at det var en anden slags pige med ben i næsen, der med sin kuglepen havde tilføjet:

**På den baggrund
klarer mænd sig måske bedst!?!**

Studie- og uddannelsesfonden

Ansøgninger om lån fra Roskildenser-Samfundets studie- og uddannelsesfond stiles til bestyrelsen og sendes til legatudvalgets formand, adjunkt fru *Ellen Thorsen*, Dr. Margrethesvej 42, 4000 Roskilde.

Der kan ydes lån til studerende straks ved studiets begyndelse og til skolens elever. Nærmere oplysninger fås hos fru Thorsen eller legatudvalgets andet medlem, advokat *Mogens Røest-Hansen*, Allehelgensgade 8, 4000 Roskilde.

Forsidebilledet

Denne gang er tegningen fra domkirken med stillads omkring de to spir.

Regnskabet

er i år vedlagt som løsblad.

INDHOLD

Generalforsamlingen	1
Noget helt andet end fester	2
Ny redaktør	4
Man slentrer gennem Roskilde	5
Lidt udsyn fra Roskilde	11
Frankrig og Roskilde	14
Et lille kig – tilbage til Roskilde	15
Opgør med en sentimental myte	18
Generalforsamlingen den 6. nov. 1971	22
Stiftelses- og jubilarfesten 1971	23
Den nye skole	23
Dimissionen på Roskilde Katedralskole	24
Dimittendfesten 1972	25
Festen for de 6 seneste årgange	26
Nyt boglegat	26
Fire nye bestyrelsesmedlemmer	27
Roskildenser-Samfundets bestyrelse	27
60 års studenterjubilæum	28
Årets jubilarer	29
Jubilarerne forsvinder ud i den blå luft	32
Dimittenderne 1972	33
To lærere trådt tilbage	34
Fra skolens årsskrift 1972	35
Kildekalk	36

ROARS KILDE

Udgivet af Roskildenser-Samfundet

Redaktionsudvalg: Alexander Crone, Lotte Fang,
Henrik Gøttrup, Fl. Vessel, Ernst Willumsen (ansvarsh.)
Redaktørens adresse: Nyvej 12 A, 1851 København V.